

9p. 26.5.1969
Zvez.

kate dra

MARIBORSKIH ŠTUDENTOV

Izdala Zveza študentov Jugoslavije, Odbor visokošolskih zavodov v Mariboru. List so uredili: Meta Sukič, Marija Golob, Martin Prašnicki, Dar-ko Pašek, Saša Petelin in Tone Partljič. Glavni in odgovorni urednik: Vlado Golob. Uredništvó: Maribor, Gregorčičeva 30. Tisk: Ptujška tiskarna Ptuj. Cena izvoda: 20 dinarjev

**Posebna
izdaja
MAJ
1965**

MARIBOR

[1.]
**maj
1965**

Morda je tudi njima po dvajset let in sta rojena tistega maja, ko se je nad nami zjasnilo svobodno nebo. Polna sta lepih načrtov in misli, kajti pred njima je vse

Kaj pomeni obdobje dvajsetih let v zgodovini, lahko zabeleži samo naše stoletje in generacija, ki ji je natanko dvajset let, mladenke in mladeniči, ki so se rodili maja petinštiridesetega, najlepšega maja v zgodovini človeštva, najsrečnejšega maja za ljudi Zemlje. Po tolikih črnih letih neizmernega trpljenja, umiranja, žrtvovanja — da: zalesketale so se jutranje rosne kaplje kakor solze radosti, na oknih naših mest se je čez noč razcvetelo cvetje, otroci so stekli na ledino, bosi, poskakujoč ob spoznanju, da je nebo mirno in široko, mož je našel družino, pa ni in ni mogel verjeti, da je sploh mogoče, ker bo noč prespal mirno, ne da bi ga dvignili na dolgi marš. Samo ena beseda je, ki lahko izmeri veličino nove dimenzije v človeku — z m a g a.

Tudi naše mesto je simbol dvakratnega kljubovanja viharjem ob severni meji in dvakratne radosti, ki jo je prinesla zmaga. Kako bi drugače cveteli in zeleneli parki, kako bi govorili naši otroci, če ne bi bili imeli velikih rodoljubov in odločnega prebivalstva.

Teh dvajset let mladosti je prineslo v Maribor toliko korenitih sprememb, da jih zgodovina ne bo mogla nikdar zamolčati. Mestna naselja so se začela širiti, stroji so bili pognani in roke so zopet zgrabile orodje, da bi z delom uresničile tiste sajnske podobe, ki so bile prisotne ves čas borbe. Govorijo, Maribor, da si jugoslovanski Manchester, in to ni napak. Vendar pa je za vse to bilo potrebno delo, žulji, volja, napori. Cesar nimaš, ti ni dal nihče, ni pa ti dal tudi tega, kar imaš. Ustvaril si se sam z množico delovnih ljudi, ki te cenijo, ker si njihov, ker si močan. Tisti, ki so te branili in tisti, ki so se zate borili, tisti, ki so te gradili, in tisti, ki so se v tebi rodili — in vsi tisti, ki si jih sprejel za svoje — vse to je vez, ki je ni mogoče raztrgati in je čustvo, ki je ob tvoji dvajseti obletnici ponovnega rojstva še bolj vzvalovalo.

Mi mladi nismo korakali v tistem maju petinštiridesetega leta po tvojih ulicah in nismo peli od zmagoslavja. Matere so nas držale na rokah, da bi videli z m a g o, rodili smo se šele, ali pa so še čakali

na nas. Toda naše čustvo ni nič manjše. Saj smo v tebi rasli, se igrali po dvoriščih, ki se ne morejo nikoli izgubiti iz otroškega spomina.

Kajti dvajset let življenja pod soncem in v miru nas je obogatilo. Materialno smo se opomogli, skrb za človeka se je povečala. Šolstvo, ki je za nas mlade najvažnejše, je dobilo širše razvojne možnosti in Maribor je mesto, ki je v pravem trenutku razumel potrebe našega človeka. Čeprav ni šlo toliko za dvig kulturne ravni prebivalstva, temveč bolj za racionalno vzgojo strokovnih kadrov, je vendarle pomembno to, da imamo danes poleg vrste novih srednjih šol še šest višjih šol, so zelo hitro in bujno pognale prve uspešne rezultate. Kadar govorimo o šolstvu in reformi šolstva, gledamo, nažalost, res prevečkrat z raznimi predsodki. Ne more biti različnih meril za skrb rasti višjega in visokega šolstva, recimo v isti republiki. In vendar se dostikrat zatakne prav tukaj. Mariborske višje šole niso vselej obravnavane enakopravno z Univerzo v Ljubljani in jih smatrajo kot čisto regionalne ustanove. Dokazano je, da so si visokošolski zavodi v Mariboru utrdili ne samo republiški, marveč jugoslovanski priliv študentov.

»Akademizem«, ki se včasih pojavlja na univerzi in ki nima posluha za stopenjski študij ter potrebe našega gospodarstva in ki skuša kanalizirati svoje nezadovoljstvo v obliki polemik o strokovnem nivoju višjih šol, je samo škodljiv, kajti uspehi, ki jih dosega diplomanti mariborskih višjih šol v proizvodnji so neizpodbitni dokaz dejstev, da so le-te dosegle svoj namen. Drugi neizpodbitni dokaz kvalitete pa je tudi dejstvo, da so naši diplomanti, če nadaljujejo študij na drugi stopnji, nadpovprečni študentje.

Vemo, da je pred nami, študenti Maribora, prav v tem jubilejnem letu, ki tako živo dokazuje vztrajnost in delo medvojnih in povojnih generacij, velika naloga utrditi tradicijo in ustvariti nove dosežke. Zavedamo se naše družbene vloge in ni pretirano, če obljubimo, da bomo enako kot vse generacije doslej, našo vlogo tudi izpolnili.

Iz dela Odbora

Kredit, kultura, stiki . . .

Aprila letos je bila 4. redna letna skupščina Zveze študentov mariborskih visokošolskih zavodov. V sklopu Odbora Zveze študentov mariborskih visokošolskih zavodov sedaj dela sedem komisij, za katere lahko rečemo, da svoje delo opravljajo resno in vestno.

V zadnjem času ugotavljamo, da življenjski stroški študenta presegajo višino štipendije, pomoč staršev, otroški dodatek itd. Skratka, dohodki večine študentov ne pokrivajo njegovih osnovnih življenjskih potreb. Za študente, ki jim je glavna ovira pri rednem študiju premajhna materialna osnova, je prevzela skrb **SOCIALNO-EKONOMSKA KOMISIJA**. Med delom je komisija naletela na več problemov, ki so v znatni meri zavirali normalen tok dela. Ker študentje niso bili dovolj seznanjeni z podeljevanjem kreditov, je morala komisija na posameznih šolah sklicevati sestanke s študenti, kjer jim je pojasnila pogoje za dodeljevanje kreditov; komisija je pri upravnem odboru sklada izposlovala podaljšanje roka za vlaganje prošelj in preko šolskih komisij zahtevala kompletiranje vloženih prošelj.

Mariborski študentje zelo živahno sodelujejo s študenti v tujini. Pri tem pa seveda ne smemo pozabiti dobrih stikov, ki jih goje mariborski študentje tudi s študenti v ostalih jugoslovanskih visokošolskih središčih. Tako se je npr. na pobudo **KOMISIJE ZA STIKE** deset mariborskih študentov udeležilo partizanskega pohoda na Bohor, ki ga je organiziral klub Slovenskih študentov v Zagrebu. 29. in 30. maja bo šestdeset mariborskih študentov odšlo na pohod po poteh pohorskega bataljona. Pot jih bo peljala iz Maribora na Tri žeblje, od tam na Pesek in Roglo, nadaljevala se bo do Ribniške koče in Mislinje od koder se bodo zopet vrnili v Maribor. V mesecu avgustu pa bo prišlo do že tradicionalne izmenjave poljskih študentov iz Katowic in študentov iz Maribora.

Delo **STUDIJSKE KOMISIJE** Odbora Zveze študentov mariborskih visokošolskih zavodov je osredotočeno tudi na srednje šole. Srednješolce seznanjajo s pogoji in načinom

študija na mariborskih višjih šolah, deloma pa tudi s študijem na ljubljanskih fakultetah. Zelo tesno sodeluje s socialno-ekonomsko komisijo in jo seznanja s študijskimi uspehi posameznega študenta, kar se seveda upošteva pri podeljevanju štipendije oziroma kredita in subvencije.

IDEOLOŠKA KOMISIJA zelo tesno sodeluje s komitejem ZK mariborskih višjih šol. Skupno so izdelali program za stalno obliko medsebojnega sodelovanja. Njeno delo obsega v glavnem prirejanje svobodnih »Kateder«, v klubu za proučevanje mednarodne

Predsednik odbora ZSJ v Mariboru Jože Pratner

politike razpravljajo o najbolj perečih mednarodnih vprašanjih, prav tako pa organizirajo tudi občasna ideološko-politična predavanja.

Organizacijo letošnjih majskih prireditev je prevzela odborova **KOMISIJA ZA KULTURO**. Program prireditev je obsežen tako, da čaka komisijo pri uresničitvi programa še naporno delo. 7. in 19. maja se je v domu JLA mariborskemu občinstvu predstavil satirični kabaret »Objektivne težave«, ki je pred kratkim na majskih študentskih prireditvah v Zagrebu požel mnogo simpatij in priznanja. Daues je v dvorani kina Union svečana akademija v počastitev 20. obletnice osvoboditve in rojstnega dne maršala Tita. Jutri pa bo v Slovenskem na-

rodnem gledališču predstava amaterskega gledališča »Slava Klavora« s tragikomedijo Bernarda Behama »Talec«. Športno srečanje med ljubljansko univerzo in med mariborskimi visokošolskimi zavodi v atletiki, odbojki, rokometu in nogometu bo 27. maja na stadionu v Ljudskem vrtu. 28. maja zvečer bo v dvorani kina Union nastopil akademski pevski zbor »Tone Tomšič«, 29. in 30. maja pa bo pohod po poteh Pohorskega bataljona, ki se ga bo udeležilo 60 študentov iz Maribora. Poleg organizacije letošnjih majskih študentskih prireditev bo komisija za kulturo pri odboru Zveze študentov priredila v jeseni tudi že tradicionalni jesenski brucovski teden.

Prav tako kot delo ostalih komisij je bilo tudi delo **KOMISIJE ZA SPORT** v glavnem usmerjeno v organiziranje letošnjih majskih študentskih prireditev. Pred dvema tednoma so organizirali šahovski brzoturnir na katerem so sodelovale ekipe iz Ptuja, Ljubljane, Zagreba in Maribora. V majskih študentskih prireditvah pa bodo, kot smo to že omenili, priredili športno srečanje med ljubljansko univerzo in med mariborskimi višjimi šolami.

Delo **KOMISIJE ZA TISK** je v tem, da preko možnih komunikacijskih sredstev (radio, tiska) seznanja študente o delu študentske organizacije in odbora Zveze študentov mariborskih visokošolskih zavodov. Komisija za tisk je imenovala tudi uredniški odbor, ki se je močno angažiral pri izdaji današnje številke Katedre.

Prav je, da pri tem pregledu dela odborovih komisij omenimo še študentsko kulturno-umetniško društvo (SKUD) »Student«. Prispevek o kulturno-umetniškem društvu »Student« lahko preberete posebej v naši današnji številki.

Prav tako ne smemo pozabiti na Zadrugo mariborskih študentov, ki je marsikatere mu študentu pomagala, da je s honorarno zaposlitvijo nadomestil ali povečal premajhno štipendijo.

Saša Petelin

Rio de Janeiro

Stavka študentov v Rio de Janeiru. Tuje časopisne agencije poročajo, da je začelo stavkati 1500 študentov, ki so zasedli zgradbo pravne fakultete v Rio de Janeiru. Stavkati so začeli v znak protesta zaradi nezakonitega razpusta svoje študentske organizacije. V odgovor na študentske zahteve je policija grobo posredovala in napadla stavkajoče študente.

Študentski globus

Pariz

Kongres Nacionalne unije francoskih študentov. Na kongresu Nacionalne unije francoskih študentov (UNEF) so obtožili vlado predsednika de Gaulla, da poiskuje podvreči mladinske organizacije Francije državni kontroli. Na kongresu so odločili, da bodo umaknili predstavnike Nacionalne unije francoskih študentov iz različnih državnih komisij.

Bukarešta

Vaje študentskih ansamblov v Romuniji. V petnajstih univerzitetnih centrih Romunije vadijo amaterski ansambli, v katere je vključeno preko 12.000 študentov. Na vajah sodelujejo folklorni ansambli, pevski zbori, orkestri in gledališke sekcije. Najboljše študentski ansambli, javlja dopisnik Tanjuga iz Bukarešte, so imeli doslej že viden uspeh na gostovanjih v tujini.

Ob skupščini Združenja

Konec tega meseca bo skupščina mariborskih visokošolskih zavodov, kjer bodo v posebnem poročilu prikazali razvoj, delo in sedanje stanje vseh šestih mariborskih visokošolskih zavodov ter Združenja od ustanovitve pa vse do danes. Obstoj več visokošolskih zavodov je pokazal potrebo po ustanovitvi koordinacijskega telesa, ki bi vsklajevalo delo vseh šol, skrbelo za sistematično rast pedagoških kadrov, za izgrajevanje potrebnih in ustreznih učnih prostorov, za materialni položaj študentov in druge skupne naloge visokošolskih zavodov.

Med najrealnejše pokazatelje uspeha združenja in s tem tudi vseh šestih visokošolskih zavodov moramo šteti študijski uspeh, število diplomantov nasploh, posebej pa še število diplomantov v odnosu na število vpisanih in dolžino študija od vpisa do diplome. Po izračunih diplomira na mariborskih višjih šolah letno 350 študentov — ali — skupno število diplomantov v zadnjih treh letih znaša 1.026 diplomantov.

Na skupščini bodo veliko pozornost posvetili tudi gmotnemu stanju študentov. Znano je, da stanje ni ugodno, v prihodnosti pa bo treba storiti še več, da ga izboljšamo in izenačimo z gmotnim stanjem študentov v drugih visokošolskih središčih. Če bomo ustvarili študentom boljše materialne pogoje bomo tudi bolj upravičeno od njih zahtevali večjo prizadevnost pri študiju. Družba bo od tega imela veliko korist, saj bo znanje študentov solidnejše, čas študija pa krajši.

Saša Petelin

K dvajsetemu rojstnemu dnevu osvoboditve smo želeli prispevati svoj skromni delež. Naš idealizem ni zamrl. Znova se je prebudila želja po besedi, izpovedi, pesmi. Naš list je znova zaživel, kot so živila srca vseh rodoljubov takrat, ko smo dobojevali boj za veliko, našo stvar. Vanj smo položili svojo ljubezen, mladost in veselje do ustvarjanja. Mladost mora biti ustvarjalna. Pred dvajsetimi leti je bila mladost revolucionarna, v to so jo silili pogoji. Naša živi v našem svetu. Toda ustvarjati mora, mora polno živeti.

Vsi smo se spet našli. Vsi, ki smo živeli z našim listom, da bi živeli znova. Brez materializma, brez koristoljublja; le z iskreno željo, da bi počastili spomin preteklosti tako, kot je nam najbližje. Starim so se pridružili mladi. Da bi nasledili in nadaljevali začeto. Naš delež je skromen, zrasel v skromnih pogojih. Zelja in razumevanje pa bosta v bodoče rodili boljši sad.

UREDNIŠTVO

Naši študentje potujejo

Katowice - Maribor

Minila so že štiri leta prijateljskega sodelovanja mariborskih študentov s študenti iz Katowic na Poljskem. Najbolj popularna oblika skupnega dela je postala vsakoletna izmenjava študentskih delegacij v poletnih mesecih. Ker je zanimanje za to izmenjavo tudi letos med mariborskimi študenti veliko, saj je potovati kot član delegacije na Poljsko pravzaprav tudi priznanje za uspešno in priznane delo v organizaciji Zveze študentov, smo se kljub mnogim reportažam, ki smo jih brali v drugih, posebno študentskih listih, odločili za reportažni zapis potovanja naše lanske delegacije.

Našo delegacijo je lani sestavljalo deset študentov, ki jih je pri glasovanju o danih predlogih iz posameznih šol in Odbora ZS MVZ imenoval plenum Odbora. Sama pot in

namen potovanja sta bila vnaprej določena. Do Poljske smo potovali preko Avstrije in Čehoslovaške, na Poljskem pa nas je pot vodila v Katowice, Zakopane, Krakow ter Gdansk in Warszawo. Namen delegacije je bil predvsem spoznati življenje in delo študentske mladine na Poljskem in se vsaj bežno seznaniti s poljskim gospodarstvom, kulturo, zgodovino in notranjo politiko.

Prav gotovo bi bilo potrebno mnogo papirja, da bi lahko naše vtise in ugotovitve zapisali posebej za vsako področje, ki mu je veljala naša pozornost. Zato le kratek opis poti z nekaj bežnimi vtisi.

V Zebrzydowice smo prispeli zgodaj zjutraj. Kljub temu, da smo bili od dolge poti utrujeni, smo bili že od prvih formalnosti na češko-poljski meji vsi budni. Postajno po-

slojje v Zebrzydowicach je majhno. Na peronu je tisto jutro čakal poleg železniških uslužbencev le plavalas fant v modrem puloverju. Ko nas je opazil, nam je veselo pomahal z roko in vstopil v naš vagon. To je bilo prvo srečanje z Jaroslawom Ruszewskim, našim vodičem po Poljski.

Od Zebrzydowic do Katowic ni daleč. Komaj smo se utegnili predstaviti in izmenjati cigareto, smo že prispeli.

Katowice

Katowice je središče rudarske Slezije. Dim in prah, ki se dvigata iz tovarniških dimnikov in rudniških naprav, sta značilna za mesto. Tu žive in delajo naši poljski prijatelji. Kmalu smo jih spoznali. Prijazni in vedno pripravljani pomagati so nas spremljali prav povsod. Uradno pa smo

se z njimi srečali v prostorih njihove organizacije, kjer so bili tudi glavni razgovori o delu obeh organizacij, študiju in težavah ter o nadaljnjem sodelovanju. Program je po ogledu mesta predvideval še obisk velikega mestnega parka ter astronomskega observatorija z velikim, čudovito opremljenim planetarijem, ki je posvečen velikemu poljskemu astronomu in geografu Nikolaju Koperniku. V parku smo si ogledali še nov nogometni stadion, ki lahko sprejme 40.000 gledalcev in zelo zanimivo cerkvico iz časa prvih začetkov krščanstva na Poljskem. Že drugi dan bivanja v Katowicach smo pozno zvečer odpotovali v Zakopane. Pred tem pa smo še obiskali klub študentov iz Katowic, ki ima, kot vsi študentski klubi na Poljskem, izredno bogat spored. Omizje in plesišče je vsak večer polno. Kabareti, razgovori in druge prireditve so skoraj vsak večer. To je bilo naše prvo srečanje s tako popularnim kulturno-zabavnim življenjem poljskih stu-

dentov. Na Poljskem ni študentskega centra brez vsaj enega kluba. Vsaj po zagotovitvi našega vodiča ne. Te klube upravljajo študentje sami, ki tudi organizirajo vse prireditve.

Zakopane

so znan rekreacijski gorski center, nekdanje letovišče poljske »šlahte«. Svetovno znane so Zakopane od leta 1962, ko je bilo tam svetovno prvenstvo v klasičnih smučarskih disciplinah. Prav ob pripravah na to prireditev je bil kraj tudi izgrajen in to v prijetnem tradicionalnem gorskem slogu. Zakopane so izhodišče odprav v Tatre. V Zakopanih smo bili na dveh prijetnih izletih. Obiskali smo Kasprovy Wierch in gorsko jezero Morskie Oko na višini 1393 m. Na tem področju Tatr se razteza velik nacionalni park Tatr.

V Zakopanih smo se prvič prepričali, kako močno je na Poljskem razvit domač turi-

(nadaljevanje na 6. strani)

15 odstotkov v domu in . . .

Od ustanovitve prvih šol v Mariboru je minilo pet let. V tem razmeroma kratkem obdobju visokošolskega življenja lahko opazimo veliko sprememb in povsem novih dogajanj na področju šolstva. Predvsem pa so se spremenili življenjski pogoji študentov. V času, ko so se posamezne šole ustanovljale, je bilo za prehrano in bivanje študentov najmanj preskrbljeno. Študentsko življenje je bilo neurejeno in predvsem neorganizirano. Študentske organizacije so bile mlade in neizkušene ter niso mogle nuditi študentom dovolj pomoči. Drugih organizacij, ki bi lahko kaj storile za reševanje teh problemov, pa ni bilo.

Pri stanovanjskem problemu smo lahko ugotovili, da je bilo v Mariboru, kjer je stanovanjska izgradnja nasploh nezadostna, študentskih sobic vedno manj. Tiste, ki so bile na razpolago, pa so zaradi visokega povpraševanja nesorazmerno drage. Tako je na primer cena sobice narasla od 5.000.— na 8.000.— din ali več. Edina rešitev v takem položaju je bila gradnja študentskega doma. Dom je bil dograjen lansko leto in ima 180 ležišč. Med prvimi stanovalci v domu je bilo 90 študentov, ki so do takrat stanovali po hotelih. Stanarina znaša 5.000.— dinarjev, čeprav je dejanska ekonomska cena 8.000.— dinarjev. Razliko uprava doma krije z dotacijami. Kljub izgradnji študentskega doma pa je še vedno odprto vprašanje stanovanj za študentke. Le te še vedno stanujejo v dragih privatnih sobah. Njihovo število ni manjše od števila študentov in bo zato nujno potrebno misliti na gradnjo novih študentskih stanovanj. Če nekoliko analiziramo stanovanjski problem študentov, potem vidimo, da ima od 1591 študentov, kolikor se jih je lani vpisalo, zagotovljeno stanovanje 49% študentov, in sicer jih 34% stanuje doma, 15% v študentskem domu, medtem ko je za 51% vseh študentov stanovanje še vedno

prehrana. Ker Maribor nima posebne študentske menze, mora odšteti mariborski študent za hrano dosti več kot n. pr. študent v Ljubljani. Do neke mere se je stanje izboljšalo, odkar je Samopostrežna restavracija Center uvedla študentski abonma. Če upoštevamo, da naj bi študent jedel vsaj trikrat na dan, so njegovi mesečni stroški za hrano v restavraciji Center naslednji: zajtrk din 3.000.— kosilo din 7.500.— in večerja 5.400.— din, skupaj 16.000.— din. Življenjski stroški mariborskega študenta so višji, kot njegovi dohodki, saj ti ne presegajo 25.000.— din. Izdatki mariborskega študenta računani v povprečju so sledeči: (podatki iz poročila ZVZ)

hrana	16.000.—
stanovanje	6.000.—
stroški osebne higijene	2.200.—
kulturno življenje	1.230.—
učila	2.000.—
razne članarine	1.000.—
avtobus	900.—
skupaj	29.330.—

Združenju visokošolskih zavodov je uspelo dobiti del republiških sredstev za subvencioniranje študentov. Ta sredstva so komisije za socialno ekonomsko vprašanja študentov na posameznih šolah, v sodelovanju s centralno komi-

posebnih brezobrestnih posojil. V študijskem letu 1963/64 je sklad za posojila študentom visokošolskih zavodov porabil za 294 mariborskih študentov (redni) 17 milijonov dinarjev, medtem ko je za študijsko leto 1964/65 odobril posejilo v višini 82 milijonov dinarjev. Osnovni kriterij dodeljevanja študentskih kreditov je bil, da skupni znesek mesečnih dohodkov študenta lahko znaša največ 25.000 dinarjev. Od skupnega števila redno vpisanih študentov v letu 1964/65 prejema kredit 494 študentov, oziroma 31%. Glede na socialno strukturo kreditirancev prejema kredit največ študentov iz vrst kmetovalcev — 38,5%. Sledijo delavci — 30,6%, uslužbenci 27,7%, obrtniki — 2,2% in ostali — 1%. Visok odstotek študentov iz kmečkih in delavskih družin kaže, da imajo ti študentje največje materialne probleme. Tudi zato ker zvišanje kreditov ne sme in ne more biti edina oblika reševanja gmojnega vprašanja študentov, saj bodo ti zaradi tendence naraščanja cen zabredli v prevelike dolgeve, bi morala obveljati kot osnovna oblika dohodkov študenta ekonomska štipendija.

Sistem štipendiranja ima velik družbeni in ekonomski značaj pri vzgoji strokovnjakov. Pri tej vlogi pa funkcija štipendiranja ne sme predstavljati samo materialne pomoči študentom, temveč mora kot instrument kadrovske politike usmerjati kader v študij tistih strok, kjer so strokovnjaki najbolj potrebni. Podatki o štipendiranju na mariborskih visokošolskih zavodih v študijskem letu 1963/64 so naslednji: v letu 1963/64 je od 1.448 redno vpisanih študentov prejelo štipendije 575 študentov ali 39,7%, višina povprečne štipendije pa je znašala 11.555 din. V letu 1964/65 pa je število štipendistov in štipenditorjev naraslo, saj se je v tem letu vpisalo več študentov in sicer za 9,8%. Od 1591 redno vpisanih študentov prejema štipendijo 42% slušateljev. Povprečna štipendija znaša 16.786 din. (N. pr. v Ljubljani 18.650). Konec lanskega leta je prejelo štipendijo 37% študentov iz delavskih družin, uslužbenskih 26%, kmečkih 23% iz prostih poklicev in ostalih pa 14%. Po teh podatkih so prejeli najvišjo štipendijo študentje PA v prvem letniku iz obrtniških in uslužbenskih družin in sicer 19.970 din, najnižje pa študentje VAS v II. letniku 10.000 din.

Politiko štipendiranja bi morali v bodoče graditi predvsem s stališča potreb modernizacije našega gospodarstva in družbenih služb. Ta politika bi morala biti bolj načrtna in v tesnejši povezavi s potrebami nosilcev razvoja na omenjenih področjih, to je raznih delovnih organizacijah. Štipendije, ki jih dajejo danes gospodarske organizacije, so razmeroma nizke in ponekod celo padajo v strokah, ki so za gospodarstvo še posebno zanimive. Vse te anomalije bi mogoče odpraviti le z dolgoročnim sistemom štipendiranja, ki bo v skladu z načinom novega ekonomskega sistema.

(Vir: Poročilo ZM VZ)

Tovariš predstojnik, povejte nam prosim, kako se je razvijal in kakšen je sedaj odnos med mariborskimi višjimi šolami ter gospodarstvom glede na zahteve reforme visokošolskega študija?

Znano je dejstvo, da so mariborski visokošolski zavodi nastali v prvem obdobju uvajanja reforme visokošolskega študija. Do zahtev po tej reformi je prišlo po splošnih ugotov-

vsebinskih problemov. Utrjevanje novega profila visokošolskega zavoda je zahtevalo predvsem organizacijo zavoda samega, učnega gradiva in tako dalje. Ta faza se sedaj zaključuje in zavodi prehajajo v novo obdobje, ko so se šole že materialno utrdile. Vnaprej pričakujemo, da se bo več pozornosti posvečalo raziskovalnemu in znanstvenemu delu ter se še bolj poglobljal in izboljševal učni proces. Kar zadeva znan-

Odgovarja predstojnik Združenja mariborskih visokošolskih zavodov dr. Vladimir Bračič

Soglasje gospodarstva

tovtvah, da nam obstoječi visokošolski sistem daje premalo kadra, da šolanje teh kadrov časovno predolgo traja in da bi v celoten sistem visokošolskega študija bilo potrebno vnesti več intenzivnosti. To bi nedvomno prispevalo k hitrejšemu študiju, ki bi bil prilagojen konkretnim zahtevam našega obdobja. Zato so naši učni načrti nastajali v najtesnejšem sodelovanju s strokovnjaki iz prakse ter predstavniki strokovnih združenj. Tako so se pojavili naši zavodi kot nov element v visokošolskem sistemu. Če hočemo tudi v naprej zadostiti osnovnemu cilju reforme, da bi bil visokošolski študij bližje neposredni praksi, potem morajo vodstva šol skrbeti za stalno in čim tesnejšo povezavo s koristniki šolajočih se kadrov, to je z gospodarskimi organizacijami. Ko pa govorimo o praksi, ne mislimo na tisto formalno pojmovanje te besede, ki se včasih pogosto ponavlja v naših podjetjih, temveč mislimo na široko perspektivo našega gospodarskega razvoja, ki se kaže v težnjah po razvoju proizvodnega procesa in javnih služb. Vendar, ko poudarjamo ta stalni kontakt in spoznavanje zahtev prakse, pa sodimo, da lahko in mora o učnih načrtih in fiziognomiji šole sklepati učni kolektiv te šole. Edini on je po svojem družbenem položaju odgovoren za »svoj proizvod«.

Po petih letih obstoja mariborskih visokih šol lahko rečemo, da je to obdobje predstavljalo nekako zaključeno celoto. Povejte nam prosim, kakšna je bila vloga šol v tem času in v kako smer se bodo mariborski visokošolski zavodi razvijali v bodoče.

Mariborske višje šole so bile v dosedanjem obdobju predvsem zaposlene z vrsto organizacijskih in

stveno raziskovalno delo lahko omenim, da je Združenje ustanovilo posebno komisijo, ki bo to delo v bodoče koordinirala. Zagotovili smo že sredstva ter navezali prve stike z domačimi in inozemskimi šolami in inštituti. Ker je znanstveno raziskovalno delo šele na začetku svojega razvoja, še ne moremo objektivno oceniti rezultatov, vendar se prvi že kažejo.

Kar zadeva nadaljnji razvoj višjih šol lahko rečem, da pričakujemo napredek na vseh področjih. Dejstvo, da se je uveljavilo načelo volilnosti učnega kadra in dejstvo, da so v naših statutih določbe o načelu habilitacije, kaže, kakšna je usmeritev učnega kadra in kakšne so perspektive. Nadaljnji razvoj šol neposredno povezuje z nadaljnjim splošnim razvojem naše republike. Če bo ta razvoj objektivno terjati ali ustvaril takšne pogoje, da bi posamezne mariborske šole zaradi družbene potrebe razvile drugo stopnjo, potem bomo to nalogo prevzeli. Zavedamo pa se, da je ta razvoj pogojen s predhodno ureditvijo materialnega stanja šole in učnih kadrov. Ob dejstvu, da je VEKS izdelala predlog o uvedbi druge stopnje, želimo poudariti, da v tem primeru ne gre za duplikacijo Ekonomske fakultete, temveč za predvsem drugačen koncept visokošolskega zavoda, ki bi med drugim tudi nosil naziv Visoka komercialna šola. Ta predlog so polno podprle gospodarske organizacije, ki čutijo potrebo po prav takšnem profilu strokovnjaka, kot bi ga naj ta šola dajala. Ostali zavodi takšnih študij še nimajo, vendar po predvidevanjih našega splošnega družbenega razvoja sodimo, da se bodo šole morale še v naprej razvijati, da bo število študentov nenehno naraščalo in bo s tem Maribor postal center visokih šol.

Darko Pašek

Študentski dom v Tyrševi ulici

problem. Rekli smo že, da je pri študentkah ta problem še bolj pereč. Od 425 študentk, kolikor se jih je lani vpisalo, jih stanuje doma 40%, brez stanovanj pa je 60% študentk. Za gradnjo novega študentskega doma je Združenje visokošolskih zavodov že dobilo lokacijsko dovoljenje. Gradnjo novega doma bo kreditiral Sklad za šolstvo SRS, predvidena kapaciteta doma pa je 206 ležišč. Po načrtu bodo v štirih zgornjih etažah pridobili 138 ležišč za študentke, študentje pa bi imeli v spodnjih dveh etažah 68 ležišč.

Od ustanovitve višjih šol dalje je pereč problem tudi

sijo pri Odboru zveze študentov, podeljevale socialno najbolj ogroženim študentom. Če pregledamo razdelitev subvencij po šolah, vidimo, da je bilo v letu 1964/65 stanje subvencije sledeče: subvencije je prejelo 1.141 študentov, povprečen znesek subvencije pa je znašal v obdobju od oktobra do marca 5.767 din. Če primerjamo ta povpreček s povprečkom v študijskem letu 1963/64, ko je znašal 4.699 din, je ta zvišan za 21%, kar je razumljivo glede na splošno podražitev prehrane.

Enega izmed virov reševanja položaja študentov predstavlja uvedba dodeljevanja

Še en prispevek na temo

Mariborski študent in kultura

Dejstvo, da študira v Mariboru okrog dva tisoč rednih in nad štiri tisoč izrednih študentov je vsekakor pomembno. Maribor se s svojimi šestimi višjimi šolami razlikuje od mesta pred leti, ko še teh šol ni bilo.

Intelektualna raven prebivalstva se s tem nedvomno dviga. Vsako leto lahko izvemo

za nove doktorje znanosti (na PA so prejeli letos ta naziv trije profesorji). Če bi višjih šol ne bilo, bi najbrž malokateri srednješolski profesor pomislil na znanstveno delo in tudi knjigo oziroma skript ne bi izdajali. Pričakovali smo, da bodo vsaj študenti, redni, dali mestu nov ritem, živahnost. Resnica je, da je nekaj

tega občutiti, vendar ne tako, kot bi morda želeli.

Nekateri so preveč pričakovali že od tega, da študenti pač so, toda študenti so jih »razočarali«. To razočaranje je vsaj do neke meje razumljivo. Študijsko leto traja dve leti. To pa je za šole s tako natrpanimi učnimi programi malo. Povprečni študent mora

opraviti mesečno povprečno vsaj en izpit. Čas prehitava študente vsak trenutek in od večine že zaradi tega ni mogoče pričakovati večjega zanimanja za okolico. Razen tega študij na večini mariborskih šol ne zadeva v konkretno kulturno problematiko mesta, saj mariborske višje šole vzgajajo v glavnem le tehniško inteligenco oziroma poslovne ljudi. Tako je na VTS, na VEKS, VAS, VPS. Vemo pa, da te vrste inteligence ne privlači preveč živahno kulturno umetniško dogajanje. Nezainteresiranost za kulturo je opaziti že pri študentih teh strok.

Nad slabim obiskom študentov se pritožujejo v galeriji, v gledališču, v koncertni poslovalnici in še kje. Upoštevati pa moramo, da v Mariboru ne ostane skoraj noben študent z večjimi literarnimi, likovnimi, glasbenimi ali gledališkimi ambicijami. Ti gredo na ustrezne šole v Ljubljano. Nekateri s podobnimi ambicijami ostajajo v Mariboru zaradi slabih gmotnih razmer. Večina se jih vpiše na PA-ustreznih skupin-jezikovni pouk, glasbena in likovna skupina. Seveda gre tu le za majhno število. Tako v Mariboru nimamo študentske publike, ki bi obiskovala kulturne prireditve in se za posamezna umetniška področja zanimala iz »profesionalnih« nagibov. V Ljubljani je s tem nekoliko drugače, čeprav tudi tam ni položaj povsem rožnat. Pri oblikovanju kulturne klime v mestu se bomo morali še naprej v glavnem zanašati na absolvente umetniških akademij, ki se bodo vračali iz Ljubljane. Toda — ali se bodo vsi vrnili v Maribor? In če se ne bodo, zakaj ne? Pri tem znova ne moremo mimo neprijetnega dejstva, da mariborski študenti nimajo svojega lista, ki bo gotovo predstavljalo središče kulturnega udejstvovanja študentov.

Zavedam se, da nihče ni pričakoval od mariborskih študentov neke ustvarjalnosti, temveč so kulturne ustanove računale na zvestejšo publiko. Toda račun se niso izšli.

Pri tem moramo opozoriti na pojav, ki je med našimi študenti dokaj pogost in ta je

podcenjevanje mariborskih kulturnih ustanov. Priznajmo, da imamo za to nekaj razlogov, po drugi strani pa priznajmo, da je v tem izgovoru (ne grem v opero, ker je slaba) težnja, da bi opravičili lastno nemarnost. V galeriji so na primer iste likovne razstave kot drugod. Glasbeni umetniki pa v Mariboru ne igrajo nič slabše kot če gostujejo drugod po svetu.

Ceprav je naša generacija odraz vsemogočih sprememb pri nas in po svetu in je na primer v nekem smislu povsem različna od predvojnega generacije in one, ki je preživela strahote vojne, menim, da ni nič slabša. Zaupam v svojo generacijo. Starejši bodo vedeli, če se je v preteklosti mladina v celoti toliko bolj zanimala za svet okoli sebe kot se mi. Dvomim. Nikoli niso bili prav vsi aktivni. Niti politično niti kulturno. Če bi bila naša generacija pred isto situacijo kot je bila prejšnja, bi gotovo odgovorili enako enotno in pošteno. Danes pa imamo mladi precej drugačne probleme kot so jih imeli naši predhodniki. V stari Jugoslaviji je bil nacionalni problem še zmeraj zelo oster. Boj proti srbski samopašnosti je zaposloval mladino. Tudi državni sistem je bil tako krivičen, da je klical k uporu in predvsem k razmišljanju. Problemi našega gospodarstva nas danes zelo zanimajo, ravno tako vratolomni porast cen, velike razlike v standardu...

Naj se vrnem k problemu kulture. Takoj seveda velja vprašati, če so mariborske kulturne ustanove storile vse, da bi pritegnile študente. Ali je kakovost mariborskega večera taka, da bi ga študent ne mogel pogrešati? Koliko in kako je časopis pisal o študentih? Ali je z radiom kaj drugače? Pri tem problemu bo lahko veliko pripomogla revija Dialogi. Revialno življenje zanima študente.

Zavedam se, da nisem povedal nič velikega. Zelim le poudariti, da ni prav reči le »študenti so taki in taki«, vprašajmo se tudi, zakaj je tako.

Tone Partljič

Objektivne težave

Naslov sam nam pove sicer precej več, kot je videti na prvi pogled, kajti ta pri nas tako udomačena in vselej prisotna fraza najvišjih forumov pa tja do najnižjih delovnih enot, je postala opravičilo za vse mogoče zavestne in nezavestne grehe, ki jih iz dneva v dan delamo in ponavljamo (kar je še huje od greha, ki se je pojavil v izvorni obliki).

Zakaj so študentje pripravili prav satiro, s katero bodo povedali javnosti nekaj, kar najbrž ni prav med nami? Pravezprav odgovor na to vprašanje niti potreben ni. Jasno je, da je to najprimernejša oblika dela amaterskih oderskih ansamblov, ki zavestno gradijo predstavo z namenom, da bi na najbolj pristopen in razumljiv način orisali po najkrajši poti družbeno aktualnost. Vkolikor so druga sredstva za žigosanje družbenih anomalij navidez težavna, se je pač potrebno zateči k satiri. Seveda je smeh ob satiri za različne gledalce tako različen, da ga še zdaleč ne gre jemati kot zabavo, pač pa kot zdravilo ki ni za vsakogar okusno. Morda so pripravljenci Objektivnih težav vedeli, da je satira kot posledica omenjenega nevhvaležna in zamerljiva, pa je zato repertoar bil sestavljen tako, da smo polovico krivde zvalili na Poljake, ker so pač avtorji poljski satiriki. Očitna je adaptacija na današnje razmere, toda pri vsem se vsi prerači smejemo neprizadeto duhovitostim, misleč, da to ni naše in nas zato ne zadeva.

Tu gre zamera na izbor. Imeli smo premalo naših domačih bodic, ki bi na konkretni relaciji obravnavale reakcijo občanov v današnjih družbenih dogodkih. Kolektiv se je sicer trudil, da bi pokazal vse, kar je zmogel, vendar bi bil efekt večji, če bi bilo manj songov, ki so v celotni predstavi delovali zelo medlo, dolgočasno (zaključni song Objektivne težave recimo obsega štirinajst štirivrstičnih kitic in je le na ravni mariborskega feljtona); po vrhu vsega gledalec ne more razumeti teksta, ker je neenotna zborna izgovorjava razblinila akustični efekt. Kdor je gledal celjsko satirično predstavo Smeh ni greh, je prepoznal večino materiala, ki so ga Mariborčani povzeli od Celjanov. Jugoslovansko satiro so predstavili: Serafim, Menart, Novakovič, Marjan Kolar in domačin ter režiser predstave Marjan Bačko. Slednji ima vsekakor hvalevredne zasluge za

Končno premiera

predstavo in celotni ansambel, v zlaganju songov, pa mu je uspeh spodletel. Z malo več občutka za razpoloženje v dvorani, bi režiser lahko razbil tudi Menartov delež na več iskrih fragmentov, zlasti, kadar gre za daljše pesmi (Za ljubi kruhek, Deset človeških zapovedi).

Sceno in kostume je pripravila funkcionalno in učinkovito Vlasta Hegedušičeva. Nekaj posameznikov je dalo predstavi pomembno obeležje in jih bo potrebno v bodoče kar pridno zaposliti. (Ana Vilič, Tine Germ). Posebej je potrebno poudariti seveda to, da je uspeh dosežen s tem, ker je satirični kabaret shodil. To je nedvomno pomembno za SKUD mariborskih študentov in moment, ki pletehta vse drobne spodrsrljaje (beri: pomanjkanje izkušenj) na pozitivno stran. Zato velja celotni skupini čestitka in želja: še nasvidenje!

M. P.

»Objektivna težava ne zapusti nas!«

Meditacije na temo

laik in glasba

Vprašanje, ki me je vedno zelo živo zanimalo je vprašanje odnosa med laičnim in strokovnim občutenjem oz. razumevanjem (tolmačenjem, vrednotenjem) glasbe.

Zame je svet glasbe vedno predstavljal bogastvo čustva, ne razumskega konstruiranja tonov. Ko bi želela glasbo transponirati na tehniko besednega umetniškega izraza, bi jo nedvomno brez razmišljanja prištel k lirčni poeziji. Ne zaradi vsebine ene ali druge temveč glede na spontanost občutenja oz. razumevanja ene ali druge, v čemer ne vidim bistvene razlike. Lirčna poezija je spontan izraz razpoloženja, čustev. Clovek, ki jo prebira ali posluša, jo občuti, sprejme takoj ali sploh ne. Ob tem ne razmišlja zakaj, niti ne more takoj ugotoviti. Všeč mu je, blizu, neko sozvočje dosega z njeno vsebino, neko bogastvo se seli vanj. Toda vse to predvsem občuti, šele pozneje lahko z analizo čustva razumsko razporedi.

Nedvomno je glasba najbolj neposreden in obenem najučinkovitejši umetniški izraz, čeprav bi mi tu marsikdo,

ki je ne posluša, oz. bolje rečeno, ne pozna, ugovarjal. Absiraktnost in nerazumljivost glasbenega izraza v primeri z besedno razumnostjo npr., ki je najbolj razumljivo sredstvo umetniškega izpovedovanja in obenem torej najbolj banalno (v prenesenem smislu seveda) vsak dan uporabljivo sredstvo medsebojnega sporazumevanja ljudi, je relativna. Glasba je vrojena v vsako živo bitje. Narekuje mu jo že harmonija gibov, ritem utripa življenja, ki je njen osnovni element, pesem stalne in večne spremenljivosti bitja in gibanja, ki se odvija v harmoničnem zaporedju zakonov narave.

Včasih sem si želela podrobno in strokovno razumeti glasbo. Danes ne žalujem več za tem, nasprotno, srečna sem, da jo lahko sprejemam kot laik. Zakaj? Moje strokovno neznanje mi omogoča doživljanje vsake stvaritve v celoti, brez obremenitve prevelikega poznavanja stilov, seciranja na tone in poltone, posebnosti zgradb ipd.

Lahko se prepuščam naravnost fizičnemu izčrpanju ob poslušanju Beethovna, meh-

ko sanjavo otožnemu razpoloženju Chopina, strastno drznim Rusom, igrivemu Mozartu, impresionistično slikovitemu Debussyju, zlodejevsko virtuoznemu Paganiniju. In če tem sem srečna ali žalostna, vsakokrat ko poslušam isto stvar, jo dojemam drugače, odvisno od mene same, vsakokrat najdem v njih delček svojega veselja ali žalosti. Vselej sem torej bogata, polna, napeta kot drevje spomladi.

Imela sem nekoč priložnost poslušati neko simfonijo med poslušalci akademije za glasbeno umetnost. Kot laični oboževatelj vsega, kar je glasba in vseh, ki se z njo pobliže ukvarjajo, sem se v njihovi sredi počutila malo izgubljen in žalosten. To neprijetno počutje pa se je kmalu spreverglo v posmeh, nato v jezo in nato spet v občutek zadovoljstva. Vsi ti profesionalni poznavalci glasbe so namreč poslušali izvajanje po tonih. Razumsko so secirali skladbo na tone in poltone ter ugotavljali ali je bila intonacija pravilna ali ne. Glasniki komentirali so bili obarvani s superiornim prizvokom -vse

vednosti in vserezumevanja.

Prav gotovo, da so vsi slišali simfonijo velikokrat. Morali so jo razkosati, secirati, analizirati. Toda za kolikor so bili obogateni z golim razumskim znanjem, toliko so bili osiromašeni za tisto spontano občutje po intuitivnem zaznavanju, sprejemanju in razumevanju. Bili so osiromašeni za čustvo in to je le najmočnejši element glasbe oz. vsake umetniške stvaritve. Čustvo, ki najde odmev v konsumentu, izzove tako ali tako razpoloženje.

Na enem zadnjih koncertov je bilo izvajano neko modernejše delo, katero je poslušalec v glavnem pustilo hladne. Izkustvo kaže, da je v modernih glasbenih stvaritvah zelo težko najti čustvene obogatitve. Vse teži bolj k razumskemu konstruiranju, shematiziranju, »atomske« glasbi, ki je izraz atomske dobe. Laični poslušalec glasbe, ki se je samoiniciativno že veliko naučil ob stalnem poslušanju, je lahko da prehodil že tako pot samovzgoje, da bo kazal do takih skladb določeno strpnost, vendar z rezervno pri pričakovanju in poslušanju. Nekdo

Po nekaj letih razpravljanja in poizkusov, da bi študente v Mariboru vključili v kulturno življenje, so na Višji ekonomsko komercialni šoli uvedli kot obvezna predavanja tri humanistične predmete, s katerimi poizkušajo dati študentom osnovno izobrazbo v glazbi, likovni umetnosti in literaturi.

Trenutno so ostale višje šole še pasivne opazovalke te kulturne vzgoje, vendar bodo prav gotovo že v prihodnjem semestru uvedle nekaj podobnega. Problem je vsekakor v tem, kako pridobiti študente za obiskovanje teh predavanj. Že mnogokrat se je pri podobnih predavanjih pokazalo, da jih obiskuje dokaj malo stu-

Kulturna vzgoja nujnost

dentov (po navadi tisti, ki že imajo precej posluha) in je seveda treba najti neko sredstvo, s katerim bomo zagotovili reden obisk. Zanimiv je način organizacije na VEKS. Uprava šole je z »administrativnim« ukrepom dosegla, da so predavanja, vedno obiskana polnoštevilno (za vsako predavanje dobi študent v indeks žig). Dejstvo je, da so se študentje na ta predavanja že tako navadili, da bi sedaj ta ukrep že mirno izpustili in vendar bi bilo predavanje dobro obiskano.

Namen predavanj je vzbuditi pri študentih tudi željo po obiskovanju kulturnih prireditiv.

Po prvem ciklusu predavanj so na VEKS izvedli test, katerega vprašanja so zajemala snov tega ciklusa. Rezultati so pokazali, da so študentje pravilno rešili povprečno 80 odstotkov vprašanj.

Dejstvo pa je, da se je v kljub tem predavanjem število študentov, na kulturnih prireditvah dokaj malo dvignilo. Sicer mislijo na VEKS organizirati nekaj obveznih kulturnih prireditiv, vendar bomo cilj dosegli šele takrat, ko bodo na vseh šolah takšna predavanja in ko bodo kulturne prireditve tudi dobro obiskane s strani študentov.

N. Šošarič

Grozdana Olujić

William Faulkner je v enem izmed svojih redkih intervjujev pred petnajstimi leti imenoval vek, v katerem živimo, »vek nasilja in seksa«. Ob izkušnjah, ki si jih je pridobil skozi dve svetovni vojni (atomska goba nad Hirošimo, 6 milijonov Eichmanovih Židov, klima zastrupljenosti in hladne vojne), ameriškega nobelovcu ni bilo težko priti do zaključka o nasilju. Zaključek o seksu je bil v tem času manj evidenten (tu in tam kakšna knjiga, film), vendar se je vsiljeval.

Demistifikacija ljubezni, začeta z romanom D. H. Lawrence-a Ljubimec Lady Chatterley, se nadaljuje in v bogat seznam literature na temo ljubezni, vnaša nove poudarke. Ljubezni Abelarta in Heloise, ljubezni Remea in Julije, z mesečino stkana zgodba o Tristanu in Izoldi — čista in vzvišena ljubezen začne dobivati drugačne oblike, drugačen pomen, celo vzvišenost začne izginjati. Postaja bolj človeška in to na način, pred katerega ne moremo vedno postaviti pozitivnega predzna-

ka. Pojem duh prehaja v pojem telo. Prej izrazito notranja, postane sedaj ljubezen izrazito telesna, vendar ji ne uspe doseči tistega višjega subtilnejšega diha, ki pretvarja telesne stike v občutek,

imenovan ljubezen. Tako se vse pogosteje pojavlja beseda »seks«, ki ne napoveduje samo spremembe, nastale v odnosih med spoloma, ampak tudi spremembe pojmovanja ljubezni. Nova in sveža, prodornejša filmska umetnost je vse to prej opazila kot literatura. V borih dvajsetih letih od vojne do danes nam je film prikazal niz zgodb na temo ljubezen. Vse od romantičnih tendenc (Pesem mrtvih ljubimcev), preko patetike (En dan življenja), tragike (Obala v megli, Pastoralna simfonija), brutalnosti (Trnavaj poželenja), tolmačenja sramežljivih zaljubljenec (Marty), obupancev (Hirošima, ljubezni moja), do morbidnih junakov (Lolite) in ravnodušnih Antonionijev Ljubimcev.

Na začetku s strastjo in z zanosom sprejeta ideja o telesu, kot o instrumentu uživanja, je že v dvajsetih letih izčrpala svojo svežino, od nežne poetične zgodbe o mladih, ljubečih se ljudeh, v Plesala je eno samo poletje, prehajamo na gole filme Brigitte Bardot. Združevanje ljubimcev se spremeni v akt odtujevanja. Čeprav se junaki Alaina Renaissa (Hirošima, ljubezni moja) in Antonionija ukvarjajo s svojim telesom, vendar ne uživajo več v tistem, kar jim telo nudi. Uro ali dve jim služi kot možnost kontakta s partnerjem, vendar je ta možnost zelo breznačajna: odtujeni v nekem odtujenem svetu so ti junaki, čeprav v dvojici, obsojeni na samoto.

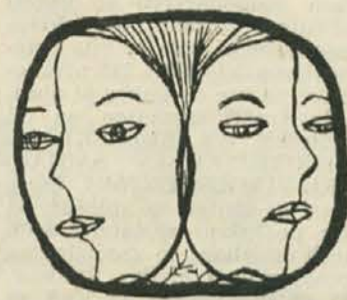
Tretji, tisti fatalni tretji iz poezije, romana in drame zgodnjih obdobij ni več neogibni, da pride do razkroja neke ljubezni ali zakona. Zadržeta samo dva, včasih celo samo eden. Ni nujno, da je tisti drugi kriv za vse to umiranje ljubezni in na že privajeno samoto se nakazuje neka nova, hladna in siva kakor smrt. Spomnimo se samo zaključne scene Antonionijeve Noči! Dve skoraj popolnoma oddvojeni človeški pojavi in sivi pejsaž, ki prodira (samoten in brezsrčen kot jeklo) jih požira in spravlja v obup. Vendar krivca ni. Ni tretjega, če pa je, se pojavi šele takrat,

Brez tretjega

ko ljubezni že ni več (natančneje rečeno, ko sta se partnerja že spoznala in potešila željo). Dramatična funkcija tretjega je tako zmanjšana na ničlo.

Agnes Wajola v filmu Sreča, najde celo trikotnik, v katerem celo moški egzistira med dvema ženama in brez občutka krivde, brez nelagodnosti uživa v tem, kar mu vsaka nudi in tako uresničuje ideal mohamedanskega raja na zemlji.

»Tretji«, zaradi katerega je Othello znorel, tretji zaradi katerega so se ubijali ali so bili ubiti junaki romanov in dram, ni postal samo odvečen, ampak celo smešen.

Brez tretjega? Si je sploh lahko kdo zamislil v dobi Shakespeara, Corneilla, Rousseaua ljubezensko dramo brez tretjega? Cela tri stoletja je na francoskih odrih gospodarila tiranija in frivolnost »tretjega«. Mož, žena, ljubimec, ali ljubimci in ljubosuma žena — to je bil motiv za zaplet, motiv za dramo. V tem so klasični trikotnik zamenjali četverkotniki kot osnova za dramo ali film. Sele na koncu je prišla drama brez tretjega — drama dveh ljubimcev, zgroženih nad krhkostjo ljubezni in absurdnostjo sveta (Aleksander Petrovič Dva), pripravljene, da zadržijo ljubezen, ki pa se kakor čas ne more zadržati.

Čas in seks. Ne več ljubezen v večnost, ampak seks v trenutku, ki ga veže in dela čudno mračno poezijo moderne romana in moderne filma. V želji, da zadržijo trenutek, kateri mineva, so se križale poti romana in poti

filma. Spomnimo se gospe De-lovey iz istoimenskega romana Virginie Woolf in prizorov, v katerih ona, ko poslušata bitje Big Bena, kliče v spomin svojo minulo ljubezen, spomnimo se mladega človeka iz filma Lani v Marienbadu. Vsakemu od njih se je nekaj pripetilo, (ali pa so morda samo želeli, da se jim nekaj pripeti), vendar je čas kakor val prešel preko tega. Vrnitve ni.

Tretji tukaj ni obstajal, niti ni bilo nujno, da obstaja. Ljubezna drama se je odigrala samo v tistih dveh, mogoče samo v enem od njiju, kot je to najčesteje pri Antonionijevih junakih. Če ni bil to samo trenutni žarek poželenja, varljiv sijaj seksa, ki v modernih romanah in filmih vse pogosteje zamenjuje ljubezen. Tako se nam včasih zdi kakor da ljubezen izginja. Pravim »včasih«, ker je to samo slučajen vtis, ki ga ustvarjajo vse pogostejši filmi in knjige, osnovane na golem seksu in katerih rezultat so škandali in vzbujanje pozornosti. Seks je, kakor vse kaže, postal blago široke potrošnje, blago, ki se kupuje in zahteva, poslovni ljudje so hitro zapazili, od tod revije s serijami slik goilih lepotic, TV filmi z dekleti brez oblek, knjžice s poslikanimi ovitki, na katerih se seks kombinira z nasiljem.

Vendar je vse to le pisana etiketa, ki nam jo nudi (ali pa tudi ne) slika časa, v katerem živimo. Pomembnejše in globlje tolmačenje seksa in njegove vloge v življenju moderne človeka, nam nudijo samo umetniški filmi in knjige. To tolmačenje, včasih morbidno, včasih monstrozno (Moravijin Dolgčas, Nabokova Lolita itd.) vseeno več govori o dezorientaciji v ljubezni kot pa o pomanjkanju ljubezni na svetu in v človeku. Človek, dolgo verujoč v ljubezen duha, je osvojil telo in kot vsi »skorojevičci« pretiral v uporabi novega imetja. Tako je izostala sinteza duha in telesa, prihaja neka nova humanost, nova ljubezen, osvobodena prisotnosti tretjega. A tukaj so še ubijalske sive sence, ki spremljajo ljubezen, izražene edino v seksu.

(prev.: K. V.)

drug, ki je vso svojo ljubezen do glasbe razvil do stopnje povsem čustvenega dojemanja in sprejemanja glasbe, bo tako stvar odklanjal. Oba pa bosta nedvomno stala pred subjektivno notranjo dilemo (kadar strokovnjaki prepričujejo, da je stvar umetnina): ali sem kot nestrokovnjak res obsojen na nerazumevanje stvari, ki je v bistvu umetnina, pa je ne čutim, ker nisem dovolj izobražen ali pa se lahko zanesem na svoj relativno tudi že izostren čut in okus, grajen na intuiciji ter kratkomojno izjavim, da stvar ni umetnina, ker me pušča hladnega in praznega brez najmanjšega sledu nemira. In tu stojimo pred najosnovnejšim vprašanjem umetnosti nasploh, v katerega teoretično vsebino pa se ne nameravam spuščati kot laik. Smatram pa, da je za vsako umetniško stvaritev, pa naj bo v takem ali v takem stilu, iz te ali one dobe, klasične ali atomske, najvažnejša izpoved. Plemenitenje in bogatenje tistih, ki umetnino uživajo.

No, po tistem koncertu sem slučajno slišala nekega strokovnjaka, ko je komentiral omenjeno skladbo. Menil je, da je

stvar zanimivo in duhovito grajena. Pa je to dovolj za umetnino? Laiki marsičesa ne razumejo. To je že res. Pa vendar je velika večina konsumentov vendarle laikov. In če so po večini prehodili pot razumevanja glasbe na tak način kot jaz, potem stojijo pred isto dilemo. Nekdo je rekel: Ne ljubim samo klasične glasbe niti samo jazza. Ljubim le dobro glasbo, tako ali tako. Človek, pa tudi laični poslušalec se mora učiti poslušati glasbo. Na drugačen način kot tisti na akademiji, pa vendarle. Najlaže jo vzljubi in se je nauči razumevati kot otrok. Otroška duša je nepopisan list, neobremenjen še z različnimi osnovnimi ali neosnovanimi predsodki in principi, njegovi interesi se šele razvijajo in z lahkoto jih asmerjamo tja, kamor sami želimo. Predvsem pa je otrok potreben notranje hrane, bogastva domišljije, bogastva notranjega pravljicnega sveta zgodb in glasbe. In kaj mu lahko laže kot glasba razvija samostojno fantazijo (seveda ob pravilnem vodenju starejšega) in istočasno razvija nepotrebni odnos do etike in estetike, ob-

čutek plemenitosti, dobrote, razumevanja sočloveka.

Veliko tožimo o mladini: Naša mladina je nekulturna, ne vzgojena, brezsrčna, prazna, plehka, računarska, vdana seksu in kriminalu. Naša mladina je odraz naše dobe pa tudi naših velikih napak, ki smo jih zagrešili proti njej v najnežnejšem otroštvu. Kakšen trud vlagamo mi sami v bogatenje srčne kulture najnežnejšega otroštva, ki je sramo po sebi vedno dobro, plemenito, nežno, pripravljeno na sprejem tega, kar mu bomo sami poklonili. Kaj vlagamo vanj preden ugotovimo pesimistično in povsem nesamokritično, da se je otroštvo izpridilo, preraslo v grobost in plehko praznino.

Cestokrat vsajamo nehotno lastno nekulturnost v otroštvo naših potomcev. Zakaj ne vsajamo vanje npr. Ljubezni do glasbe in vsega, kar je umetnost in kultura. Kajti kulturnost mora postati izraz subjektivne notranje potrebe po stalni duhovni bogatvi, ne pa izraz snobističnega občutka superiornosti nad ostalim, nekulturnim. To, kar sami poznamo, kar sami uživamo, od

česar se hranimo, to moramo v prvi vrsti vsajati v otroštva naših potomcev, zamujeno na tem področju ni nikoli dovolj nadoknadeno.

Kako sem v gimnazijskih letih pogrešala v učnem programu umetnostne zgodovine, estetike, glasbene vzgoje! Kdor je sam čutil potrebo, je deloma izpopolnil zamujeno. Večina pa je le ostala prazna. In tako osiromašena za vse življenje.

Spominjam se zame čudovitega časa, ko smo enkrat mesečno odhajali s šolo na komentirane glasbene koncerte. Žal se je to ponovilo le dva ali trikrat. Nikoli ne bom pozabila tiste zamaknjene polne tišine, ko so po dvorani valovali opojni zvoki Vltave. Po predhodnem komentarju, z glasbenimi vložki kot ilustracija za posamezne motive skladbe, je bilo videti v očeh sošolcev pričakovanje soteske in kanjonov, vilinskega plesa ob bregovih reke ter veličastnih palač starinskega Višegrada. Sama sem že poznala to opojno skladbo. Nepopisno pa je bilo zame doživetje drugih. Čutili so, živeli. Tudi tisti, ki so odhajali v dvorano s po-

smehom, opazkami, pasivno-stjo.

Pa je kljub vsemu vse zapalo. Zakaj ne začnemo znova. Ne zato, da bi bile naše koncertne dvorane bolj obiskane, da bi bilo videti v njih več mladine, ampak zato, da bi razvijali dispozicije v otroštvo položene plemenitosti in želje po lepem. To je naša dolžnost. V vsem tem počiva nadaljnji razvoj človeka, njegov odnos do sočloveka, življenja, morale, ljubezni. Govorimo o človeku, ki bi naj postal dober upravljalec. Posvečamo se njegovemu družbeno političnemu udeleževanju, govorimo širokopotezno, s parolami. Njemu osebnost se še nismo dovolj približali. Njegovemu intimnemu notranjemu razvoju, problemu njegove srčne kulture in kulture nasploh, ki že lep čas blodi v praznini, naveličanosti. Ne kritizirajmo ga, temveč se potrudimo z ustrežno vzgojo, da bo kulturnost in kultura postala njegova subjektivna želja in potreba.

Marija Golob

Srednješolci, kam po zaključnem izpitu?

Višja tehniška šola Maribor, Smetanova 18

Ustanovljena je bila leta 1960, ko so začela predavanja v letnem semestru. Nastala je iz potreb prakse in traja štiri semestre. Po končanih predavanjih je potrebna diploma. Naziv po dokončanem šolanju: inženir (ustrezne stroke). Šola ima pet oddelkov. Program predavanja je tak, da sta prva dva semestra splošna, v tretjem semestru pa se študij deli na:

Oddelke za strojništvo:

energetiki;

tehnologiji;

Oddelke za elektrotehniko:

jaki in šibki tok

Oddelke za gradbeništvo:

komunalna in operativa;

Oddelke za tekstil;

Oddelku za kemijo.

V prvih dveh semestrih je osnovni poudarek na matematiki, elektrotehniko in kemijo (specifično za posamezne oddelke). Razen teoretičnega gradiva pri izpiti so predpisani mnogi programi in vaje. Študij v drugem letniku je različen in se smeri razlikuje po številu in težini izpitov. V dveh letih je treba opraviti povprečno 25 izpitov. Po diplomu, za katero je potrebno od treh do osem mesecev, je možen vpis na drugo stopnjo ustreznih fakultet. Na Ljubljansko Univerzo je možen nemoten prestop — seveda z vsemi izpiti. Tehnika je vabljiva in zanimiva, vendar študij ni

tako prijeten. Kdor se zanj odloči se mora odpovedati mnogim brezskrbnostim, zabavi in počitnicam.

Studirati tehniko pomeni bedeti pozno v noč in zgodaj vstajati. Kogar mika tehnika naj premisli, če je zanj tudi sposoben, kajti pot je strma in le resni jo zmorejo.

Višja agronomska šola Maribor, Vrbanska 30

Zadnje čase je hiter razvoj kmetijstva zelo aktualna tema. Da bi ta razvoj tudi v resnici mogel biti tak, kot želimo, bo potrebno vložiti mnogo truda nas vseh, posebno pa neposrednih proizvajalcev v kmetijstvu. Veliko bodo morali prispevati strokovnjaki, ki jih doslej v našem gospodarstvu še vedno občutno primanjkuje. Višja agronomska šola je bila ustanovljena leta 1960. Od ustanovitve pa vse do danes je ohranila študij razdeljen na tri oddelke: POLJEDELSKI, ZIVINOREJSKI IN SADIJARSKO-VINOGRADNISKI. Predmeti se delijo na splošne, ki jih poslušajo slušatelji vseh treh oddelkov, in specialne za posamezne oddelke. Študent, ki se želi vpisati na VAS se mora zavedati težke naloge, ki je postavljena pred njega, če hoče študirati, bolje rečeno, redno študirati. Poleg obveznih predavanj mora slušatelj redno obiskovati praktične vaje iz mnogih predmetov, seveda pa ostane ob smotrni porazdelitvi prostega časa še dovolj časa za študij in izvenšolsko dejavnost. V dveh letih, kolikor traja študij na VAS, je treba opraviti okrog 22—25 izpitov in nekaj kolokvijev. Študijski načrt Višje agronomske šole prilagojen učnemu načrtu na prvi stopnji agronomske fakultete v Ljubljani in je zato možen neposredni prehod na drugo stopnjo brez posebnih diferencialnih izpitov. Specifičnost Višje agronomske šole glede na prvo stopnjo Agronomske fakultete v Ljubljani je v nekoliko večji orientaciji v praktično smer s poudarkom na tehničnih predmetih.

Višja ekon. komerc. šola Maribor, Razlagova 14

Ustanovljena je bila leta 1959. Ima šest oddelkov:

Oddelke za transport in zavarovanje, ki je namenjen šolanju strokovnjakov za gospodarske službe s poudarkom na transportu, zavarovanju in špediciji.

Oddelke za turizem in gostinstvo je bil ustanovljen zaradi vedno večjih potreb po tem kadru. Sam študij je precej zahteven, hkrati pa tudi zanimiv in pester.

Oddelke za zunanjo trgovino: slušatelji, ki končajo študij v tem oddelku, dobijo po določenem stažu pravico opravljati zunanjetrgovinske posle. Program študija je zahteven. Glavni poudarek je na specifičnih predmetih in na znanju tujih jezikov. Slušatelj se izobražuje na tem področju pri Zavodu za tuje jezike, ki ga je ustanovila VEKS in ki razpolaga z vsemi napravami za moderno in intenzivno poučevanje jezikov.

Oddelke za bančništvo: Po končanem študiju na tem oddelku imajo diplomanti možnost zaposlitve na kateremkoli referentskem mestu v banki. Poleg splošnih ekonomskih predmetov ima oddelke seveda svoja specifična predavanja.

Oddelke za splošno komercialno vzgaja in izobražuje komercialiste za potrebe industrijskih in trgovskih podjetij. Najvažnejši posli, ki jih opravlja komercialist so: sklepanje pogodb o prodaji in nabavi blaga, pisarniško poslovanje, ekonomska propaganda itd. Z vsem tem se spozna bodoči komercialist na tem oddelku.

Oddelke za računstvo in finance vzgaja kadre za računovodske in finančne službe v gospodarskih organizacijah.

Višja pravna šola Maribor, Mladinska 9

Višjo pravno šolo so ustanovili junija 1960. leta. Šola ima namen ustvariti pravnike — praktike, ki jih v praksi potrebujemo v vedno večjem številu na delovnih mestih

pravne in komercialne službe ter socialno-kadrovske službe v gospodarskih organizacijah, pravne in upravne službe na skupščinah in zavodih ter v družbenih in političnih organizacijah. Gre za pravnika z zaključenim pravnim znanjem na vseh glavnih področjih prava, ki se lahko takoj orientira na vseh navedenih delovnih mestih brez nadaljnje študija in ki lahko svoje znanje, pridobljeno v šoli, še praktično pogloblja in specifikira. Mnogi so tudi mnenja, da so diplomanti VPS sposobni prevzeti določene službe v pravosodju za kar pa je po predpisih potreben dvostopenjski študij. Redni študij na šoli traja dve leti. Na šolo se lahko vpiše vsak, ki je uspešno končal srednjo šolo in ima veselje do pravniškega poklica. Učni načrt šole je zelo obširen, omogoča pa, da lahko z drugim delom neobremenjeni študent konča študij v rednem roku. Potem, ko opravi študent vse izpite, ki so predpisani po učnem načrtu mu izda šola diplomu, s katero mu prizna prvo stopnjo visokošolske izobrazbe za pravno stroko ter pravice, ki izvirajo iz tega po zakonu. Šola je izdala za večino predmetov skripta, poleg tega pa je na razpolago mnogo literature v študijski knjižnici. Po končani prvi stopnji je možna zaposlitev na že navedenih področjih. Študentje lahko po uspešno opravljeni prvi stopnji nadaljujejo študij na drugi stopnji Pravne fakultete v Ljubljani.

Višja stomatološka šola Maribor, Žitna ulica 1

Namen šole je, da vzgaja samostojnega strokovnjaka — zobnega terapevta v višjo izobrazbo za delo v zobozdravstvenih ustanovah. Šolanje traja — ker je to zdravstvena šola — tri leta in odgovarja prvi stopnji študija na oddelku za stomatologijo Medicinske fakultete v Ljubljani. Diplomanti šole lahko tudi nadaljujejo študij na II. stopnji, ki traja še dve leti. Pouk in študij sta prvenstveno nazornega značaja. Zato sloni težišče pouka na praktičnem delu v obliki vaj in obsega skoraj dve tretjini vsega časa določenega z učnim načrtom za pouk. Študij lahko v gro-

bem razdelimo v dve fazi: predklinični in klinični. V predklinični fazi obsega študij skupino naravoslovnih predmetov in osnovne splošno medicinske predklinične predmete, sočasno pa še stomatološke predklinične predmete. Klinična faza obsega osnove splošno medicinskih kliničnih predmetov in klinične stomatološke predmete. Iz povedanega izhaja predvsem dvoje: študij zahteva intenzivno delo in zelo zaposluje (praktične vaje) študenta, ki mora posejati tudi določeno mero ročne spretnosti in smisel za estetiko in oblikovanje. Od študenta, bodočega zdravstvenega delavca pa zahteva v polni meri še vse kvalitete značaja in osebnosti, saj mu je že tokom študija, posebno pa še kasneje zaupan — človek-bolnik.

Pedagoška akademija Maribor, Mladinska 9

Pedagoška akademija je bila ustanovljena za šolanje kadrov v prosveti, hkrati pa naj bi skrbela za nenehno izpopolnjevanje tudi tistih učiteljev, ki že nekaj let poučujejo. Naloga PA je v glavnem znanstveno delo na pedagoško-psihološkem področju. Študentje, ki so se odločili za študij na PA bodo lahko izbirali med naslednjimi oddelki: matematika - fizika, slovenščina - angleščina, tehnični pouk, slovenščina - ruščina-slovenščina - srbohrvaščina, zgodovina - zemljepis, razredni pouk, biologija - kemija, biologija - telesna vzgoja, likovni pouk in glasbeni pouk. Zelja Pedagoške akademije je vzgojiti zgleden lik učitelja, ki bo strokovnjak in predan naši stvarnosti.

Upamo, dragi maturanti, da vam bo ta kratek pregled študija na mariborskih višjih šolah pomagal pri življensko važni izbiri bodočega poklica. Pri odločitvi srečno roko in obilo uspeha pri študiju!

S. Petelin

Poljska - obisk

(nadaljevanje z 2. strani)
zem, posebno mladinski. Kjer koli smo bili, so nas spremljale in srečavale vrste domačih izletnikov, ki so si z izredno ljubeznijo ogledovali naravne in kulturne lepote.

Krakow

kulturni center Poljske, je bil naslednja postaja na naši poti. Mesto, ustanovljeno leta 965, ima danes 17 muzejev, 6 gledališč, filharmonično dvorano, opero in operetno gledališče. V Krakowu ima sedež Poljska akademija znanosti in tu je tudi inštitut za nuklearno fiziko.

Zal smo ostali v Krakowu samo tri dni. Tako nismo imeli dovolj časa, da bi si ogledali vse značilnosti te nekdanje poljske prestolnice. Tako smo si od kulturnih spomenikov ogledali le Jagelonsko univerzo, ki je prav lani praznovala 600-letnico ustanovitve. Barbakan, ki pa nas je zaradi svoje popularnosti, a neurejenosti v času, ko smo si ga ogledovali, kar precej razočaral. Ogledali smo si še Wawelski grad — grad poljskih kraljev. Mnoge dragocenosti in zgodovinske znamenitosti od veli-

kih gobelinov do orožja, so naredile na naš močan vtis. V Mestni galeriji in muzeju smo si ogledovali dela poljskih in tujih slikarjev. Tu sta našo pozornost pritegnila originala Leonarda da Vincija »Dama s hermelinom« in Rubensov »Dobri Samaritanec«. Doživetje nas je čakalo tudi v Narodnem muzeju — galeriji največjih poljskih slikarjev. Tu smo lahko občudovali Matejkovo Četverovprego, najboljši Napoleonov portret in še mnoge druge čudovite umetnine.

Naša pozornost pa na Poljskem ni veljala samo kulturnim spomenikom. Drugi dan bivanja v Krakowu smo si ogledali metalurški kombinat »Huta im. Lenina« v Novi Huti, nekaj kilometrov od mesta. Kombinatski kompleks, ki je danes pa zavzema površino 32 ha in je tako eden največjih v Evropi. Značilna zanj je najmodernejša oprema, pretežno sovjetske proizvodnje. Komandne plošče smo srečavali v plavžih, valjarnah, cinkarni.

Auschwitz - Oswiecim

zloglasno taborišče in grozen

dokaz nacistične nečlovečnosti, je oddaljen od Krakowa 64 km. V taborišču, zgrajenem junija 1940, so Nemci pobili do konca vojne preko 4.000.000 ljudi, predvsem Poljakov, pa tudi mnogo Jugoslovanov. Več sto ljudi obišče dnevno ta spomenik, nemo pričo komaj 20 let odmaknjene preteklosti. Obiskovalci s solzami v očeh polagajo vence pred zid smrti, kjer so izgubili življenje njihovi svojci, prijatelji, znanci... Danes je večina barak spremenjenih v muzej. V barakah so shranjeni predmeti ubitih, več sto kilogramov postriženih, za predelavo pripravljenih las. Tu vidi obiskovalec življenske prostore jetnikov, mučilnice, plinske cečice, krematorij, vozičke za prevoz mrtvih... Pretreseni smo molče zapuščali taborišče. Nikoli več kaj takega!

Čas odmerjen za bivanje v Krakowu je minil. Odpeljali smo se na sever, v največje poljsko пристanišče.

Gdansk

Ob Baltiku naj bi si od napore poti nekoliko odpočili. Zal pa smo na čudoviti plaži v Sopotu le posedali, zaviti v tople jopice. Sonce tu na severu tudi sredi avgusta nima

prave moči. Visoki valovi ob močnem vetru kalijo že tako mrzlo vodo. Največje doživetje v Gdanku je videti pristanišče in ladjedelnico — Gdynio, ogledati si stari del mesta, grajen v značilnem flanderskem slogu in slišati orgle v katedrali Olivii. V Gdanku smo obiskali še Westerplatte, kraj kjer so 1. septembra 1939 ob 4.45 napadle Poljsko Hitlerjeve armade in s tem pričele svoj »Drang nach Osten«.

V kateremkoli mestu na Poljskem smo bili, smo si ogledali tudi študentski klub. Če velja za Krakow, da so tu klubi z največjo tradicijo in za Varšavo, da jih ima celo več kot fakultet, potem je veljalo za Gdanski klub v času našega obiska čisto nekaj posebnega. Nikjer nismo srečali študentov iz toliko različnih držav kot prav tu. Sicer pa razlog za to ni daleč. Gdynjska ladjedelnica namreč sprejema poleti na prakso študente iz skoraj vseh držav sveta.

Varsovie

— Warszawa leži blizu sotočja Visle in Nareve in ima danes 1.200.000 prebivalcev, torej za 150.000 manj kot pred II. svetovno vojno. Warszawa je

bila v letih 1939—1944 trikrat močno bombardirana in je bilo ob tem 85 % vseh objektov porušenih. Poljaki so z mnogo truda mesto obnovili in obiskovalec vidi razvaline le še malokje. Osrednja stavba moderne Warszawe je giantski, 234,5 m visoki Dom kulture, ki so ga leta 1955 zgradili Rusi v znak rusko-poljskega prijateljstva. Sicer pa je Warszawa znana po lepo obnovljenem »Starem mjestu« za Barbakanom — Mont-Parnasom poljskih slikarjev. Od mnogih cerkva smo si v Warszawi ogledali le dve, in sicer cerkev sv. Ivana z grobov Henrika Sienkiewicza in cerkev Sv. Križa, kjer smo si ogledali steber, v katerem je shranjeno Chopinovo srce.

V glavnem mestu je bilo naše potovanje končano. Naš vlak se je sicer na poti nazaj spet ustavil v Katowicah, toda na žalost le za našega prijatelja vodiča. Na peronu so nas pozdravljali prijatelji. Eden od njih — Frantisek — mi je ob stisku roke dejal: »Srečno, pozdravite tovariše! In recite jim: na svidenje drugo leto.«

Silec — Sukić

AFORIZMI

MAČKA KOT TAKA

Mimo mačke je prišepala miš, ki je imela nogo v mavcu. »Ha, ta bo pa moja,« si je mislila mačka in skočila nanjo. Toda miš se ji je izmuznila in mački je v želodcu ostal samo mavec.

Morala: Nikoli ne verjame miši, če nima vsaj dveh nog v mavcu.

KRAVA

Krava je zamukala. Ker je ni nihče slišal, je zamukala glasneje. Toda, ker je tudi sedaj ni nihče slišal, je zamukala tako močno, da se je sama ustrašila in od strahu poginila.

Morala: Mukaj potih, pa te bo vsakdo slišal.

ZELVA

Mlada in ambiciozna želva je postala direktor. Podjetje je šest let cvetelo, nadaljna tri leta životarilo in končno šlo v konkurz.

Morala: Ali je res potrebno, da imamo tudi želve na stolčkih.

PSI

Neki pes je hotel okrasiti svojega prijatelja. Toda ta ga je spregledal in ga naznanil policiji. V dveh dneh so tatu prijeli in ga zaprli.

Morala: Ne poskušaj ukrasti denarja psu, saj veš, da ga nima.

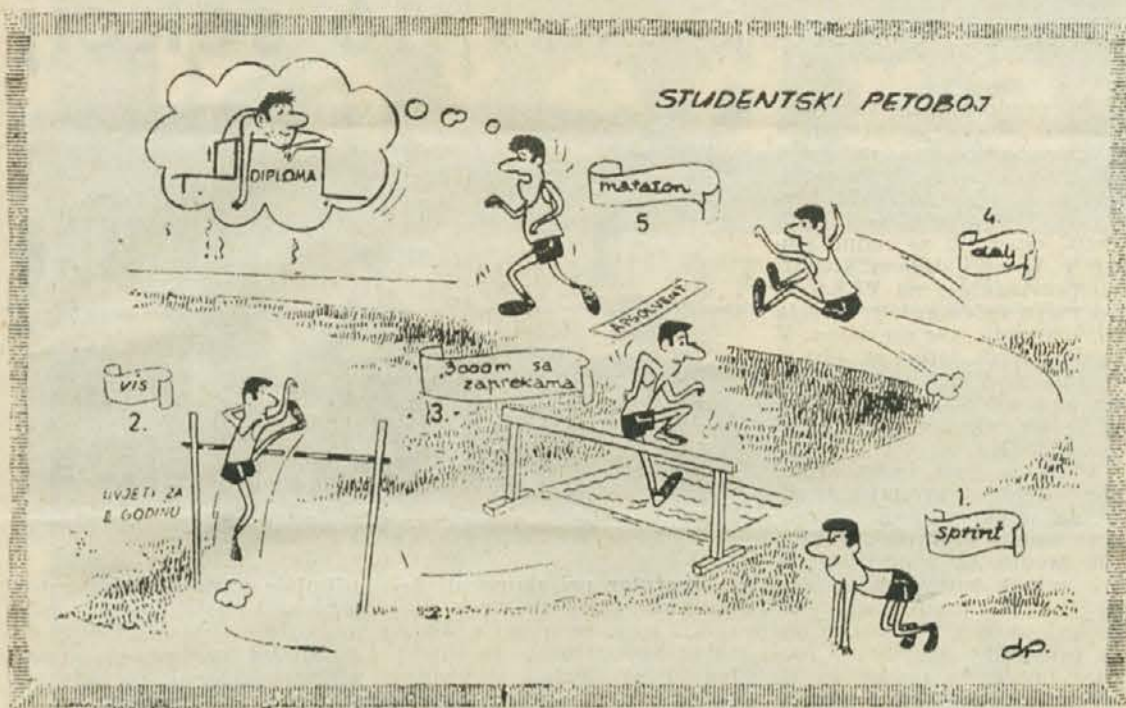
Bojan Kavčič

»5 dkg premalo dokumentov... Student, Beograd

Neresnost

Studentski list, Zagreb

»Te ni sram, že zopet si pil...«

»Ti x ugaja kabaret? Potruje: Slovenci ljubimo satiro, zlasti poljsko.«

Strip - tease

Kadar se humano pronicljivi literarni kritik loti osamljenega pesnika, ki je dva dni pred poroko izdal edino pesniško zbirko — se to imenuje seciranje. Če dražestna manekenka pristopica po mehki preprogi do sijočega pročelja poročenega Don Juana, je to odkritosrčen napad na trdnjavo. Le kadar se Jožko Elegan znajde pred beneškim zrcalom, daleč od težke zemlje — v baru Ritz, žejno vrteč oči v izbuljenem pričakovanju strip-teasa, se zamaje njegov svet plemenito-idealnega boema.

Student Jožko Elegan (rutina in šarm) je tokrat doživel kulturno katastrofo. Namesto, da bi sedel za mizo s svobodomiselnimi in širokogrudnimi državljani — barskimi panterji — je v svojo grozo prisedel k čisto krotkemu mačonu — profesorju svetovne književnosti in šoferju transkontinentalnih nazorov in idej, tovarišu Kubelju. Bili so oprezno vljudni. Profesor je privzdignil ščipalnik in rahlo privzdignjeno zabrudal nekam med občinstvo:

»S stališča etike se zavzemam za poduhovljene, likovno oblečene barske predstave brez grobih seksualnih namigovanj in podžiganj. Moji študentje ideološko krahirajo... pardon — stagnirajo. Nocoj bom šel skrivnosti do dna. Zato sem tukaj.« (Njegov prestol je zaškripal.) Študent Jožko pa je zatrepetal kot poslednji jesenski list v kostanjevi aleji. Nato je utonil v podzemlje svojih misli:

»V Egiptu so odpravili trebušne plese, hareme in množična. Zdaj smo na vrsti mi. Dolgočasna dolina bo svet! — pripravlja se javni napad na božansko redka, skrite hiše teen-agerskih haus-ballo. Zločin! Tu ni duhovnega ravnotežja: Odpirajo pa se kiparske in slikarske razstave, knjižni sejmi in nočni lokali, podobni mrtvašnicam, prazni kot je ječa sedečega blagajnika. Osebe — brez občutka za širino gostove razigranosti. Ni univerzalnih plesalk, ni mehke, ni opojnih noči, niti senca smeha in pozabe! Pfu! — Veliki pesniki in misleci so imeli svoj Lavre — krhke, vdane natakariče ali vroče Ciganke... Mi pa... Pijemo Coctol!«

Šofer Kubelj poenostavlja: »Hja, madonca, al bo že zaplesala ta jugoslovansko-indijska coprnica svoj strip-test?« Do Joška Elegana so prodrle Kubljeve otroške, a realistično osvežujoče besede. Nato je svetovljansko navdihnjen pripomnil:

»Kakšno odkritje možnosti, kakšna atmosfera! — To je subtropsko.«

Kubelj je izpustil Brandy in iz izmučenih prsi se je izvil:

»Maa-don-ca!«

Privihrala je na električnem oblaku umetne svetlobe — čarovnica orienta. Imela je obleko Nevidne žene. Orientalsko drzna prsa so bila pokrita s šestimi vrstami pajčevin v mavričnih prelivi. Preko bokov je frfotala trodelna obleka iz treh kopren jutranje ro-

se. Za pahljačo je uporabljala prazno škatlo Oskar — Noviga. Orkester je zaigral tuš. Mize so se zganile. Strastno kajenje cigarete so zarotniško čzarjale migajoče nosove in žareče oči. Noge so sledile ritmu: tap, tip, taaap...

Najprej je naredila tri baletne koračke iz filma »Lili« (to je bil njen predfilm). — Orkester je navdušeno soglašal. Nato je hušnila kot drzna misel na krožnico svetlobnega stožca. V ritmu mambe, nato sambe in končno rock n'rolla.

Ljudje so onemeli. Nekateri so pili.

Hip še in plesalka vse mirja, hči sonca se je spremenila v Diano — boginjo lova. Odvrгла je prvo pajčevino. S prsi seveda. Da bi prikrla brezmejno sramežljivost, ki se pri previsokih poslancih osme umetnosti samoumevno pojavlja, — se je nadzemske, očarjujoče nasmehnila.

Mize so vzdihnile. Stoli so prikimali. Čevlji so bobnali tam — tam. Ko je sporazumno z vsemi očmi odvrгла še tri ali štiri pajčevine, je profesor Kozmos vzdihnul. Kubelj je raztreščil steklenico rizlinga, Elegan si je popravil kravato. — Omizje je omamljeno padalo v ekstazo. Njena moč je bila očitna. — Zvezde — ti radovedni inšpektorji, so kukale skozi okno. Luna se je blede od groze obotavljala. Orkester je strastno hropel kot zaljubljeni afriški lev... Pod strop so šinile roke poželenja.

Profesor Kozmos je dahnil:

Elegan je zaprhotel s krili domišljije: »Samotni otok. Palme. Nič prekleto civilizacije. Smaragdno nebo, havajke in kokosovi orehi. In vse subtropsko. Aaaa!« Kubelj je zarentačil nad natakarjem:

»Se dva litra gor! Super-ja!«

Diana se je spremenila v čisto navadno morsk deklico. Močni stožec luči, ki je nadomeščal sonce je stopil prvo od treh kopren jutranje rose. Njeni boksi so bili slonova kost. Ob njenih ustih bi onemel. — Dvorana je bila podobna razburkanemu morju. Ladje so se izgubljale v valovih. Litri vina so izginjali v daljnih in grozeče bobnečih žrelih žejnih vulkanov. Čutil se je napredek gostinstva: Natakarji so švigali med mizami. Orkester je igral popačene preludije, šepave mazurke, rahitične valčke in — božajoč TWIST.

humoreska

Na plesalki je ostala samo še poslednja rdečkasta pajčevina in rahlo biserna plast poslednje rose. Ljudje so se spreminjali v neme in gluhe obtožbe, nekateri v kubistične kipe. Zarnice so mežikale. Plesalka se je prelevila v snežnobelo labodko. Nenadno je pričela bledeti — in naposled povsem zbledela izza zelenega baržuna...

Ljudje niso ničesar več videli. Sonce Orienta je zašlo! Oropani in prevarani so silovito skakali pokonci (Skoraj pečeno gos jim je nekdo razbojniško sunil.) Tulec so za- »Kakšno sozvočje linij!

Kakšna poezija sozvočja! htevali svoj denar nazaj. Dobili ga niso...

Takrat — v zgodovini trefnutka — je stopil na polito mizico iz belega marmorja profesor Kozmos. Preroško se je zamajal, povzdignil glas ter zagrmel:

»Pred več sto leti je veljala belina — in labodke — za simbol plemenite nedolžnosti. Ljudje ljudomili, ne bodite požrešni! — Mar boste dovolili, da prodrete do poslednje tančice in pajčevine življenja? Ne! Dovolite... To se ne sme zgoditi. Dalje ne smemo. Domov, vsii domov! Mi smo vsi za večno skrivnost, ki daje mik in čar življenju. Naj ostane pajčevina, naj živi rosa! — Civilizirani človek si dovoli redki užitek, da se igra s prostastvom...«

»Ti krotka, ti!« — in sto rok ga je zvleklo z govornega odra. (Jadranske. Zvenket in bunke.) — Elegan Joško je šepetal pod mizo:

»Naturalizem. Surovine! Proklete palme! To je oceansko.« Profesor je tipal različna skrita mesta telesa in divjal:

»Barbarstvo, kanibalizem! Vi — vsi ste...ste preveč kratkovidni, da bi videli vesolje do kraja. Dokončna, o tožna resnica o vas vseh je ta, da... (Bunke...) Kubelj: »...Donca. Vsaj sem vedel. Ta ženščina je bila preveč podobna čarovnici. To je vedno nevarno za promet!«

Na ulici pa so se poljubljali zadnji parčki večera. Mesec je taktno zdrknil za obzorje. Zvezde so diskretno izginjale. Zaspani psi so utihnili v neznan tesnobi...

Mesto se je zehaje budilo v stari pižami.

Ivo Cimerman

Dr. Bergantova očita nižjo študijsko zahtevnost višjih šol, govori o širokosrčnem odpiranju vrat izrednim slušateljem brez končne srednješolske izobrazbe, a z nekaj leti prakse, in to zaradi centrov za izredni študij, dalje omenja tudi visok priliv študentov, ki se zaradi nesposobnosti za vpis na hrvatskih višjih šolah vpisujejo v Maribor, kjer imajo možnost za uspeh zaradi neprimerno nizke študijske zahtevnosti.

Mislimo, da so trditve dr. Bergantove v omenjenem članku popolnoma neosnovane:

— študentje oz. kandidati za študij se lahko vpisujejo

da je izredni študij družbeno zelo interesanten vir kadrov, ki imajo teoretično znanje in bogate praktične izkušnje; to kaže tudi odločitev sklada za šolstvo, da bo močneje finansiral izredni študij.

— prav tako ni povsem točna trditev o prilivu študentov, ki niso mogli uspevati v selektivnih hrvatskih visokošolskih zavodih, v mariborske visokošolske zavode; vpis na VEKS n. pr. je s stališča regionalne razmestitve takšen, da je iz vseh ostalih republik vpisanih na VEKS do 3 odstotke (na drugih šolah tudi več), iz okraja Maribor 29 odstotkov, iz okraja Ljubljana 40 odstotkov, iz okraja Celje

Ali je vse tako, kakor je napisala poslanka dr. Bergantova v Delavski enotnosti?

samo na osnovi zakonskih predpisov; dokler so ti predpisovali, da se lahko na višje šole vpisujejo tudi kandidati brez mature, so se ti vpisovali, vendar ne tako masovno, kot želi pokazati dr. Bergantova: na VEKS n. pr. je bilo to mogoče do l. 1961 in se je vpisalo od skupnega vpisa 2024 študentov 3,3 odstotka brez mature in nadalje 4,1 odstotka s sprejemnim izpitom, v naslednjih letih pa od skupnega vpisa 2282 študentov 2,7 odstotka s sprejemnim izpitom, obsegajočim 3—4 predmete na nivoju mature in s tri oz. štiri letno prakso kot pogojem za pripustitev. Sprejemne izpite je opravilo cca 23 odstotka kandidatov, ki so pristopili ali cca 10 odstotkov kandidatov, ki so se zanje zanimali in imeli pogoje;

— kot študentje dvomimo, da je osebni interes naših profesorjev, da imajo dolgo vrsto centrov za izredni študij, saj to zanje pomeni veliko dodatno breme (brez velikih dodatnih dohodkov); samo za redne študente ni potrebno pisati skript, treba je samo predavati in zahtevati, da redni študenti znajo, kar je bilo povedano, ostali čas pa je mogoče posvetiti drugemu delu. Brez izrednih študentov imajo profesorji veliko manj izpitov, da niti ne omenjamo potrebnih potovanj in vsega drugega. Nasprotno: mislimo,

in Koper za po 14 odstotkov; uspeh študentov iz drugih republik ni prav nič boljši od povprečja.

Prav tako je verjetno nekoliko nepremišljeno mnenje, da bi eventualna ustanovitev II. stopnje na katerem izmed mariborskih visokošolskih zavodov predstavljala zgolj ekstenzivno širjenje mreže visokošolskih zavodov in dubljanje dela fakultet. Po podatkih, ki so znani nam kot vsem ostalim zainteresiranim občanom, predstavlja naravnost strahotno pomanjkanje kadrov veliko zavoro hitrejšemu razvoju našega gospodarstva in njegove produktivnosti. Prav tako so znani podatki o tem, da obstoječi visokošolski zavodi ne morejo dati dovolj kadrov, da bi se stanje bistveno popravilo. Zaradi tega smatramo to mnenje za nepremišljeno in nasprotno potrebam našega gospodarskega razvoja. Poleg tega pa mislimo, da gre za več kot neumestno dubljanje dela fakultet, ampak nasprotno za možnost, da angažiramo za vzgojo prepotrebnihih kadrov vse za to uporabne obstoječe kadre. Bojazen za znižanje kvalitete nivoja visokošolskega kadra pa je mogoče odpraviti, ne s pretirano kritičnim obravnavanjem, ampak s tovariškim sodelovanjem v skupnih naporih za razvoj socializma.

mb

O izrednem študiju na VEKŠ

16 sekcij

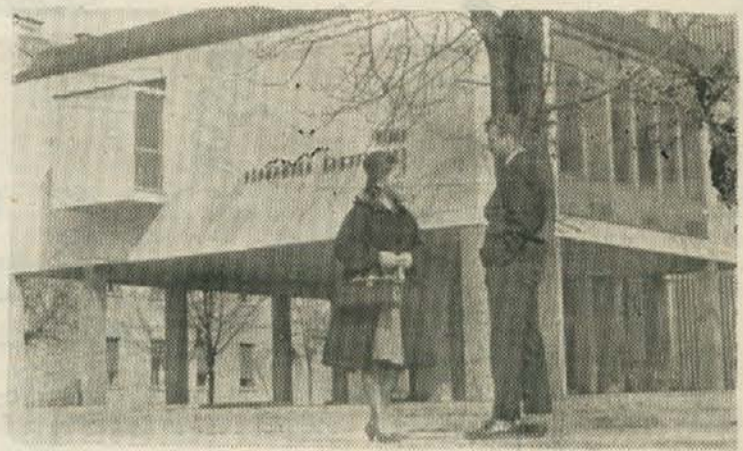
Po predpisih se vpisujejo izredno študentje, ki zaradi rednega delovnega razmerja ali drugih upravičenih razlogov ne morejo obiskovati predavanj in drugih študijskih oblik, obveznih za redne študente. Izredni študenti številčno prevladujejo na VEKS že od vsega začetka, t. j. od leta 1959/60 dalje vse do danes. V prvih šestih letih se jih je vpisalo na VEKS skupno 3216 ali povprečno 536, kar pomeni 75 odstotkov skupnega vpisa na VEKS.

Ustrezno temu in upoštevajoč načelo, da inverzija študija na visoki stopnji ne zahteva samo premika praktičnih predmetov v prve semestre, ampak zahteva poleg tega še (ali pa predvsem) nove metode dela s študenti in nove pedagoške prijeme, ki morajo predvsem omogočiti izrednim študentom sprotno spremljanje dela na šoli, je VEKS že od vsega začetka organiziral sekcije izrednih študentov, ki so v tem letu prešli v center za izredni študij. Njihovo število se je gibalo takole:

študijsko leto	1959/60	1960/61	1961/62	1962/63	1963/64	1964/65
število sekcij oz. centrov	9	10	11	12	13	16
povprečno število članov	78	76	100	113	128	152

V prvih letih so upravni odbori sekcij opravljali vse delo v zvezi z organizacijo seminarjev, obiskov profesorjev, izpitov na svojih sedežih volonterko. Z leti je postalo to nemogoče, tako so vse bolj povezovali z ustreznimi organizacijami v svojih krajih, ki jim pomagajo kot tehnični izvajalci njihovih sklepov.

Centri za izredni študij VEKS delujejo sedaj v vseh večjih krajih Slovenije, kot so (po abecedi) Brežice, Celje, Kočevje, Koper, Kranj, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota, Novo mesto, Nova Gorica, Piran, Ptuj, Slovenj Gradec, Trbovlje, sodelavci železniških transportnih podjetij imajo

svoj center pri skupnosti železniških podjetij, izven Slovenije pa je še center v Bjelovaru, specializiran za študij bančnega oddelka. Študentje se na svojem centru vpisujejo in potem tam obiskujejo seminarje iz večine predmetov I. letnika in (vse bolj) nekaj predmetov II. letnika ter skupinsko opravljajo izpite ob dogovorjenih izpitnih rokih. Vse izpite I. letnika lahko o-

njimi je samo 6 diplomantov VEKS, dva sta doktorja prava, ostali pa so večinoma diplomirani ekonomisti, diplomirani pravniki, diplomirani filozofi (jezikoslovci) in diplomirani matematiki.

Centri so planirali za leto 1964/65 skupno 115 seminarjev, VEKS pa 25, skupno torej 140 seminarjev iz skupno 34 predmetov od 70, ki se predavajo na VEKS. Že do 15. 5. 1965 je realizirano 63 odstotkov tega plana. Seminarji VEKS so vsi na sedežu šole. Izpitov na sedežih centrov je bilo v letu 1963/64 40, letos (do 15. 5.) pa že 54. Če upoštevamo, da je delalo izpite povprečno 20 študentov v eni skupini in jim ni bilo potrebno potovati v Maribor, pomeni to prihranek 54 x 20 delovnih dni, oz. še več, ker mnogi študenti izgubijo več kot en delovni dan zaradi potovanja na izpite; rečemo lahko torej, da pomeni prihranek cca 1500 delovnih dni.

Tudi po številu diplomantov ni bistvene razlike med rednimi in izrednimi študenti: skupno jih je diplomiralo do 20. 4. 1965 458, med njimi 222 ali 48 odstotkov rednih in 236 ali 52 odstotkov izrednih študentov. To da letni povpreček 115 diplomantov, med njimi 56 rednih in 59 izrednih študentov.

mm

Razpis Kidričevih nagrad za leto 1966

Na podlagi 15. člena pravilnika o organizaciji in poslovanju SKLADA KIDRIČEVH NAGRAD ZA STUDENTE ZDRUŽENJA VISOKOSOLSKIH ZAVODOV V MARIBORU je upravni odbor sklada na svoji 3. redni seji dne 30. marca 1965 sklenil, da razpiše na slednje teme:

Pedagoška akademija

1. Analiza psihosocialnih odnosov na eni mariborskih šol
2. Vzroki za otrokovo vzgojno težavnost
3. Slabosti sedanjega sistema preverjanja in ocenjevanja
4. Problemi poklicnega informiranja in usmerjanja v osnovni šoli
5. Kako naj se učenec uspešno uči
6. Oblike tekmovanja in vpliv na izobraževalno-vzgojne rezultate
7. Faktorji učnega uspeha
8. Kako preživljajo otroci prosti čas
9. Knjige za mladino pri založbi »Obzorja«
10. Družbeno-geografski razvoj občine (po izbiri)
11. Solski okoliš v luči urbarjev
12. Zgodovinska obdelava čitalnice
13. Uvajanje sodobnega pojmovanja
14. Fizikalni poskusi in meritve s področja elektromagnetskega nihanja in valovanja na osnovni šoli
15. Valovanja elektromagnetskega nihanja in valovanja na osnovni šoli
16. Dravski hidroenergetski sistem in ribiško gospodarstvo
17. Glasbena nadarjenost in zmožljivost otrok (na določenem teritoriju in v določenem času).

Višja pravna šola

1. Kooperacija v kmetijstvu kot oblika socializacije vasi
2. Samoupravljanje delovnih skupnosti v upravnih organizacijah
3. Lastnina v Jugoslaviji

Višja agronomska šola

- A) Teme za sadjarstvo in vinogradništvo:
 1. Ugotavljanje rodnosti očesa pri raznih sortah vinske trte
 2. Razvoj koreninskega sistema sadnih rastlin in trte na terasah
 3. Perspektive razvoja plantažnega sadjarstva v določenem sadjarskem okolišju Slovenije
- B) Teme za živilnoredje:
 1. Organizacija in ekonomika mlečnih farm v bližini večjih potrošniških središč (na pr. preskrbe mesta Maribora z mlekom)
 2. Tehnološki proces pitanja govedu, ki zagotavlja njegovo ekonomičnost
 3. Organizacijska shema in strovin-ka baza tovarn in mešalnic močnih krmil (na primeru mariborskega ali ptujskega območja)
- C) Teme za poljedelstvo:
 1. Rezultati in analiza proizvodnje hmelja na področju severovzhodne Slovenije
 2. Sodobnejši način spravila krme-pogoj za količinski kakovostni dvig krmske osnove
 3. Pogoji in možnosti pridelovanja semenskega krompirja v zaprtih področjih severovzhodne Slovenije.

Višja tehnična šola

Detajlna granulometrična in mineralna preiskava gramozov iz drav-

skega diluvija od Maribora do Ormoža ter možnost uporabe gramozov za sestavo po modernih diskontinuirnih granulometričnih metodah

2. Pitne in odpadne vode
3. Uvajanje sodobnih metod v analitsko kemijo
4. Regeneracija kositra iz odpadnih kovin
5. Dimenzioniranje električne opreme v stiskalnici elektrarne z upoštevanjem časovnih konstant in karakteristik generatorjev in napetostih regulatorjev
6. Adaptacijska naprava za izdelavo notranjega ozobljenja na odvajalnem frezalnem stroju TOS F O LO.

Višja ekonomska komercialna šola

1. Vplivi turizma na gospodarstvo občine in turističnega centra v Sloveniji
2. Problemi mednarodne likvidnosti s posebnim ozirom na države v razvoju
3. Analiza mednarodne konkurenčnosti glavnih izvoznikov mariborskega okraja
4. Najugodnejši način financiranja podjetja v našem sistemu financiranja
5. Analiza tržišča v določenem gospodarski panogi odn. gospodarski organizaciji
6. Analiza preskrbe industrijskih centrov iz večjih mest z zelenjavo
7. Problemi uvedbe ekonomskih cen v transportu pri nas
8. Položaj in naloge analitika v podjetju
9. Stroški, struktura cene in analiza
10. Evidenca neposrednih in splošnih stroškov
11. Evidenca stalnih in spremenljivih stroškov
12. Analiza pogojev za uvedbo 42-urnega delavnika v kakem srednjem,

dobro organiziranem podjetju poljubne industrijske panoge

13. Analiza poslovnega uspeha na podlagi enotnih kazalcev kot izhodišče za stimulativnejše oblike nagradjenja po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov
14. Analiza rezultatov izvršene integracije dveh kmetijskih organizacij
15. Avtomatizacija bančnega poslovanja
16. Rentabilnost investicijskih naložb v gostinske objekte
17. Akumulativnost gostinskih gospodarskih organizacij po vrstah in udeležba teh pri družbeni akumulaciji
18. Organizacija javne prehrane za razbremenitev gospodarstva in vpliv na večjo produktivnost.

Višja stomatološka šola

1. Vpliv simpaticomimetikov ob priložni aplikacije pri raznih reaktivnih stanjih človeškega organizma
 2. Patogeneza, klinična slika in zdravljenje alveolitisa sicca
 3. Primerjava med histogenezo reparativnega procesa in klinične slike rane mehkega tkiva v ustni votlini in rane zunanega integumenta
 4. Diagnostika zacetnega kariesa
 5. Skodljivost polnilnih cementov na zobno pulpo
 6. Izgradnja zobnega kontakta pri zalivkah II. razreda
 7. Fiksno protetična sidra in njihov izbor pri načrtovanju mostičev.
- Obrazložitev tem lahko dobijo študenti pri profesorjih ustrezne stroke. Študentje, ki se želijo potegovati za nagrado, javijo pismeno tajniku šole, katero temo bodo obravnavali. Delo predložijo v dveh tipkanih izvodih najkasneje do 15. februarja 1966 upravi šole. Delo, ki naj pride v po-

štev za podelitev Kidričeve nagrade, mora biti izvorno in kvalitetno. S Kidričeve nagrado so lahko nagrajena tudi diplomska in seminarska dela, če ustrezajo pogojem pravilnika.

Strokovni ocenjevalci bodo predložena dela ocenili zlasti s tehle vidikov: a) glede na stopnjo idejne jasnosti, izvirnosti misli ter b) postavk, metodičnih prijemov in zrelosti zaključkov; c) glede na to, ali je delo pretežno opisno, ali pa se v njem pojavljajo elementi analize in v kakšni meri; d) glede na obveznost in kompleksnost obravnavane materije in obsežnost truda, ki je bil vložen v delo; pri tem kriteriju ne gre za to, da se obsežnost truda in obravnavane problema kaže nujno tudi v obsežnosti končnega rediranega dela rezultati naj bodo prikazni v jasni in jedrnatih oblikah; e) glede na jasnost, odločnost in razumljivost prikazovanja in druge stilistične odlike jezika.

Recenzent opredeli svojo končno oceno na eno izmed teh štirih kategorij:

- delu se prizna prva stopnja (3 točke)
- delu se prizna druga stopnja (2 točki)
- delu se prizna tretja stopnja (1 točka), ki se še nagradi
- delu se umakne iz konkurence za nagrado (0 točk).

Podrobnejša določila Sklada Kidričevih nagrad so razvidna iz pravilnika Sklada, ki ga študenti lahko dobijo na vpogled pri upravnih šol.

Upravni odbor Sklada Kidričevih nagrad